

KATALOG WYSTAWY KSIĄŻKI LWOWSKIEJ ★ OD XVI DO XIX WIEKU ★

GRAFIKA S.T. DĘBICKIEGO | PLAKAT ART. LWOWSKI
I WOLFA MĘKICKIEGO | OPRAWY A. SEMKOWICZA

19 LWÓW 28

★ MAJ - CZERWIEC ★
KAMIENICA CZARNA RYNEK L. 4
OTWARTA CODZIENNIE OD 10. DO 18

R. MĘKICKI-ARYS

KATALOG WYSTAWY
GRAFIKI DRUKARSKIEJ
I OPRAW ARTYSTYCZNYCH

WYSTAWA LWOWSKIEJ KSIĄŻKI POLSKIEJ

URZĄDZONA Z OKAZJI

I ZJAZDU BIBLIOTEKARZY i III ZJAZDU
BIBLIOFILÓW POLSKICH WE LWOWIE

MAJ — CZERWIEC 1928

KATALOG WYSTAWY
GRAFIKI DRUKARSKIEJ
I OPRAW ARTYSTYCZNYCH

L W Ó W 1928

49533

I

Dr. Dr. Bernacki

Lwów 1934

dar

*Uczestnikom
I Zjazdu Bibliotekarzy
i III Zjazdu Bibliofilów Polskich*

WSTĘP

Wystawa, którą Komitety organizujące I Zjazd bibliotekarzy i III Zjazd bibliofilów polskich postanowiły urozmaicić program prac i zainteresowań Uczestników, ma za przedmiot zobrazowanie — bodaj w szczupłych ramach — wielkiego dorobku Lwowa na polu kultury umysłowej, szczególnie w dziedzinie książki.

Poczynając od zarania sztuki drukarskiej w mieście, usiłuje Wystawa stworzyć pogląd na produkcję typograficzną pewnych czasokresów, uwzględniając bądź to jej intensywność, bądź też poziom artystyczny.

Myśl ta buduje dwa działy pokazu: wystawę książki, a odrębnie: jej wyposażenia, poczynając od ilustracji tekstu a kończąc na oprawie.

Historję książki i technikę jej produkcji reprezentują dla wieku 16—18 charakterystyczne typy wszystkich czynnych we Lwowie oficyn¹⁾. Wytwórczość wieku 19 uchwycona jest tylko w rozwoju pewnych momentów dziejowych, w których obok wiadomości o warsztatach typograficznych i cechach ich sztuki, interesuje nas szczególnie miara, w jakiej Lwów służył realizującym się ideom społecznym i politycznym (r. 1848).

Dobę narodzin sztuki zdobiącej książkę w naszym mieście znaczy na wystawie jej potężny twórca STANISŁAW DEBICKI. Jemu to należało poświęcić miejsca

¹⁾ Za przewodnik po tym dziale wystawy służy wydana osobno „Bibliografja polskich druków lwowskich XVI—XVIII w.“

sporo, aby zobrazować linię rozwoju jego talentu i wielką tegoż zdolność ewolucyjną, a nadto zanalizować elementy jego twórczości oraz jej wielostronność i rozmach.

Następnie należało zatrzymać widza przy jednym z najmłodszych artystów dzisiejszego pokolenia, bujnie twórczym, szczególnie bliskim bibliofilstwu — RUDOLFIE MĘKICKIM. Ilustracje książkowe, winiety księgarskie i drukarskie, exlibrisy — to pole jego działalności z tego zakresu upodobań. Między Dębickim zaś i Mękickim skrzy się plejada wybitnych nazwisk artystów książkowych, jak Kryciński, Witwicki, Sichulski, Jarocki, Kostynowicz, Harland-Zajączkowska, Gronowski, Kleinmann, Mund, Skoczylas, Bartłomiejczyk i i.

Z powodu daleko idącej zwartości wystawy przyszło przedstawić twórczość tych artystów-lwowian tylko w jednej, lecz najbezpośredniejszej i najwszechstronniejszej formie oddziaływania: w plakacie artystycznym. Myśl ta wypowiada się na wystawie w zbiorze reprezentującym ostatnie 25-lecie twórczości z tego zakresu.

Stosunek zbieracza do książki i jej zdobienie zewnętrzne oraz konserwacja drogą oprawy, to zagadnienia końcowe, drogie każdemu, dla kogo książka jest przedmiotem umiłowania. Tym też akcentem zamyka się obszar pokazu.

Oddając Wystawę łaskawym względom tak Uczestników Zjazdu jak i szerszego kręgu Publiczności, poczuwa się Komitet do obowiązku złożenia w gorących słowach Władzom, Instytucjom i osobom prywatnym podzięk za umożliwienie przyjscia do skutku tej imprezy i poparcie jej celów, płynące z głębokiego zrozumienia ich kulturalno-dydaktycznego znaczenia.

Raczy tedy wyrazy te przyjąć w pełnej mierze i przede wszystkim Zarząd Miasta Lwowa, który Wystawie przyszedł z pomocą i poparł ją niezwykle życzliwie i hojnie. Podnieść tu należy przede wszystkim udzielenie tak zabytkowo wybitnego pomieszczenia dla zbiorów, jakim jest czcigodna tradycja, imponująca architekturą „Czarna Kamienica“ w Rynku, która księżce lwowskiej przydała tła niezrównanego. Ponadto zawdzięcza Komitet subwencji Zarządu Miasta możność wydania drukiem Katalogu wystawy książek, który zyska trwałą wartość, jako zupełna. biblijografia druków lwowskich XVI—XVIII w. Niechaj wolno będzie jednym tchem wyrazić szczególne podziękowanie również JWPanu Dyrektorowi Aleksandrowi Czołowskiemu za bardzo życzliwe stanowisko wobec licznych i zasadniczych petycyj Komitetu Wystawowego. Bardzo gorące podziękowanie należy się księgarni nakładowej i drukarni K. S. Jakubowskiego we Lwowie, która Wystawie ofiarowała w darze cały nakład niniejszego katalogu. Wykonanie szeregu zdjęć fotograficznych zawdzięcza katalog ofiarności JWPana Rudolfa Hubera, właściciela zasłużonego Zakładu fotograficznego „Trzemeski i Ska“, a niemniej trudowi, który pośpieszył podjąć JWPan Profesor Dr. Wł. Podlacha wspólnie z asystentem Zakładu Historji Sztuki U. J. K. JWP. Zd. Hornungiem.

Z całą gotowością udzielili potrzebnych ekspozatów ze zbiorów swych JWPaństwo: Jadwiga Altenbergowa, Ludwik Feigel, Jakób Mortkowicz (z Warszawy) oraz niezwykle szczerze członek Komitetu Wystawowego JWPan Dr. Marek Reichenstein; ponadto zaś (w dziale plakatów artystycznych) firmy: Zakłady

graficzne „Książnica-Atlas“, Piller-Neumann, Hegedüs, oraz Biuro Targów Wschodnich.

Niechaj Wszyscy Wymienieni zechcą przyjąć za tę pomoc należne wyrazy podziękowania narówni z Dyrekcjami lwowskich księgozbiorów: Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Biblioteki Uniwersyteckiej, Biblioteki fundacji W. hr. Baworowskiego oraz Archiwów i Muzeów Miejskich za użyczenie dla celów Wystawy obfitego zasobu książkowego.

Materiały i katalogi poszczególnych działów opracowali:

- I. Wystawa prac Stanisława Dębickiego: Dr. Marek Reichenstein i Dr. Zofja Krystyna Remerowa.
- II. Katalog prac Rudolfa Męckiego — sam artysta przy współudziale Mieczysława Opalka.
- III. Katalog plakatu artystycznego — Dr. Marek Reichenstein i Dr. Zofja Krystyna Remerowa.
- IV. Introligatorowie i bibliofile starego Lwowa — Dr. Anna Jędrzejowska.
- V. Oprawy Aleksandra Semkowicza, skatalogował i wstępem opatrzył sam wytwórca.

Ogół prac Sekcji Wystawowej obydwóch Zjazdów wykonali pod przewodnictwem podpisanego następujący jej Członkowie:

Karol Badecki,
Marjan Des Loges (sekretarz),

Rudolf Męcki,
Mieczysław Opalek,
Aleksander Semkowicz,

Mieczysław Gębarowicz,
Anna Jędrzejowska,
Marek Reichenstein,
Zofja Krystyna Remerowa,
Hilarjon Świącicki.

We Lwowie, w maju 1928 r.

Rudolf Kotula

Dział I

WYSTAWA LWOWSKIEJ KSIĄŻKI POLSKIEJ XVI—XVIII wieku

posiada osobny katalog

p. t. Bibljografja druków lwowskich

Dział II

WYSTAWA GRAFIKI DRUKARSKIEJ I OPRAW ARTYSTYCZNYCH

Wstęp

Katalog wystawy dzieł Stanisława Dębickiego

Katalog wystawy prac Rudolfa Męckiego

Katalog wystawy plakatów lwowskich

Katalog opraw lwowskich XVI—XVIII w.

Katalog książek bibliofilów lwowskich XVI—XVIII w.

Oprawy książek Aleksandra Semkowicza

Równocześnie otwarte są następujące wystawy:

1. Wystawa lwowskiej książki ruskiej w Muzeum Narodowym Ukraińskim (ul. Mochnackiego l. 42).
2. Wystawa książek i rękopisów ormiańskich (włączona do Wystawy lwowskiej książki polskiej).
3. Wystawa książki hebrajskiej i zabytków sztuki żydowskiej (w Gmachu Gminy Wyznaniowej Izraelickiej, ul. Bernsteina l. 12).

Wystawy te posiadają oddzielne katalogi.

KATALOG WYSTAWY DZIEŁ STANISŁAWA DĘBICKIEGO

* 14 grudnia 1866, † 14 sierpnia 1924

(GRAFIKA KSIĄŻKOWA, GRAFIKA UŻYTKOWA, PLAKAT)

W latach 1900—1928 grafika drukarska w Polsce przeszła szybkim krokiem ogromną drogę rozwoju, od przymusowego wtłaczania w jej formę techniczną mniej lub więcej artystycznych, ale charakterem swym obcych jej ilustracyj, do świadomej swych celów i środków prawdziwej sztuki zdobniczej. Epokowe fakty na tej drodze — to reformatorska działalność Wyspiańskiego w Krakowie, której sekundował dzielnie pracami swymi na terenie Lwowa znakomity malarz, artysta o wybitnym talencie, Stanisław Dębicki. Ta rola Dębickiego jako propagatora nowych haseł w dziedzinie ilustratorstwa, dostatecznie usprawiedliwia wybór jego dzieł właśnie dla godnej reprezentacji pierwszego dziesięciolecia XX wieku w dziejach książki lwowskiej.

Dębicki, urodzony w r. 1866 w Lubaczowie, kształcił się zagranicą w Wiedniu, w Monachjum i w Paryżu — a wróciwszy do kraju, osiadł we Lwowie w r. 1894, gdzie przez lat 15, do r. 1909, t. j. do czasu, kiedy objął po śmierci Wyspiańskiego katedrę malarstwa dekoracyjnego w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, pracował jako artysta-malarz i dekorator, stanowiąc dzięki wybitnej swej indywidualności ośrodek artystycznego życia Lwowa.

Działalność ilustratorska Dębickiego związana była najsilniej z firmą H. Altenberg i Polskim Towarzystwem Wydawniczym. Idące z postępem firmy

te chętnie powierzały Dębickiemu prace ilustratorskie w swych wydawnictwach, a on wywiązywał się z przyjętych zobowiązań zgodnie z najnowszymi postulatami sztuki zdobniczej, dając ilustracje naprawdę pomysłowe, dostosowane do grafiki drukarskiej, zdobiąc poza tem bogato książki pełnemi wymowy winietami, które formą i treścią wiążą się tak ściśle z daną literacką całością, że stanowią część jej integralną. A wszędzie widać rozmach i bujność talentu artysty i tę tak ważną i nowoczesną współpracę duchową obu autorów, autora słowa i autora rysunku.

Szczególłą sławą cieszył się Dębicki jako ilustrator książek dla dzieci i ten właśnie dział jego twórczości artystycznej reprezentuje na naszej wystawie szereg najpierwszorzędnějších jego prac, wykonanych dla wymienionych firm lwowskich, jak Rydla: „Bajka o Kasi“ (Pol. Tow. Wyd. 1904), Kasprowicza: „Bajki, klechdy i baśnie“ (Altenberg 1902). Książki te zyskały w ubiegłym roku w Lipsku gorące uznanie krytyki i zasługują na nie w zupełności. Artysta wczuł się tu w możliwości wyobraźni dziecka, potrafił dać mu przekonującą ilustrację baśniowej złudy, czy odbicie naiwnych przeżyć codziennego życia, które zabarwia to sentymentem szczerym, to iskrą lekkiego humoru. Ale i dzieła poważne, przeznaczone dla dojrzałych wiekiem, umie Dębicki uświetnić, ozdobić, a poniekąd i uzupełnić winietami czy ozdobnikami swemi. Transponuje na efekty graficzne najistotniejszą treść ilustrowanej książki, szukając i znajdując bez trudu plastyczny wyraz dla wewnętrznej treści słowa. Takimi są ilustracje do „Legend“ Niemojewskiego, dzieła tak popularnego u nas ongiś po pamiętnej konfiska-

cie w r. 1902, takimi jego okładki do Gide'a czy Kiplinga.

Grafikę książkową Dębickiego oglądać można na wystawie przeważnie w podwójnej postaci: obok książek zdobionych przezeń mamy także oryginalne rysunki i akwarele, dające możliwość zestawienia projektów z drukarską ich realizacją.

Jako osobną grupę umieszczono na wystawie plakaty Dębickiego, wśród których afisze projektowane dla wystaw Böcklina i Malezewskiego oraz dla Filharmonji Lwowskiej już po raz drugi stanowią ozdobę ścian wystawowych (Wyst. plakatów artyst. w r. 1904). Warto też przypomnieć sobie, że powszechnie i dziś jeszcze znany, a rysunkowo i kompozycyjnie doskonale ujęty „Zagłoba“, reklamujący piwo Browarów Lwowskich, dalej scena z „Zemsty“ zdobiąca przez długie lata afisze i opakowania wyrobów firmy Niemojewskiego oraz „bańka mydlana“ fabryki „Tlen“ — były projektowane przez naszego artystę.

Dalszy dział grafiki t. zw. użytkowej stanowią etykiety przemysłowych firm lwowskich. Rodzaj to rzadko spotykany na wystawach, a jednak ciekawy. Zdumiewa bogactwo pomysłów, mnogość motywów i kompozycji zużytkowanych dla odróżnienia rozmaitych wyrobów Tow. Akc. Rafinerji Spirytusu czy fabryki chemicznej „Tlen“. To też współcześnie zachwycało się owemi „arcydzielnkami“, na których „aż lśni się od srokatej barwy wstążek ludu krakowskiego, drzewnych fantazji z Zakopanego, kwiatowych pomysłów... i staropolskich tradycji podpatrzonych na starych drzeworytach“. Dębicki był tu zamiłowanym mistrzem artystycznej reklamy, oddając talent swój na usługi przemysłu krajowego.

Wystawa obecna, choć objęła najważniejsze prace Dębickiego, nie rości sobie wcale pretensji do wyczerpania bogatej spuścizny po nim nawet w tych kilku dla nas najważniejszych działach. Zebrano to, co się w krótkim czasie zebrać dało, aby zobrazować na klasycznym tym przykładzie pewien okres dziejów grafiki drukarskiej i wskrzesić pamięć zmarłego przed paru laty artysty, który dzięki własnej przedewszystkiem skromności niewątpiwie mniej znany był ogółowi, niżby na to zasługiwał. Może też obecna wystawa zachęci kogoś do bardziej wyczerpującego zestawienia jego prac, oraz do zanalizowania ich i opracowania.

Krystyna Remerowa.

BIBLIOGRAFJA

1. Górski Konstanty M.: Polska sztuka współczesna 1887—1894 (na Wystawie Powsz. we Lwowie w r. 1894) Przegląd Polski, R. 29, t. 115, 1895, str. 152.
2. Cybulski A. Łada: Sztuka Polska. Malarstwo. Lwów 1904, H. Altenberg, str. 12 (z repr.).
3. Ettinger Paweł: O plakatach artystycznych wogóle i polskich w szczególności. Tygodnik Ilustrowany 1904, str. 510—511 (z repr.).
4. Świejkowski: Pamiętnik Tow. Przyj. Sztuk Pięknych w Krakowie 1854—1904, wyd. 1. Kraków 1905, str. 302—3 (z repr.).
5. Przesmycki Zenon (Miriam): Pro arte, Warszawa str. 249—251 (w rozdz. o kartach pocztowych) i str. 327 (w rozdz.: „Drzeworyt japoński“).
6. Nasz Kraj, 1906, t. I, zesz. 27, str. 38 (reprodukcja afisza reklamowego „Tlenu“).
7. L'Art et les Artistes: t. VIII (1908) str. 178 (William Ritter).
8. Thieme: Allgem. Lexikon der bild. Künstler, t. VIII, kol. 505—6 [T(adeusz) Sz(ydlowski)].
9. (Nekrolog) Ilustrowany Kurjer Krakowski, 1924, z dnia 14 sierpnia, w Nr. 221.
10. (Nekrolog) Czas, 1924, z dnia 14 sierpnia, w Nr. 184.
11. (Nekrolog) Nowa Reforma, 1824, z dnia 14 sierpnia, w Nr. 185.

12. Treter Mieczysław: Stanisław Dębicki (Wspomnienie pośmiertne), Rzeczpospolita, 1924, z dnia 14 sierpnia, Nr. 222.
13. Piątkowski H.: Stanisław Dębicki (Wspomnienie pośmiertne), Kurjer Warszawski, 1924, z dnia 19 sierpnia.
14. Cepnik H.: Stanisław Dębicki (Wspomnienie pośmiertne), Gazeta Lwowska, 1924, z dnia 15 sierpnia, w Nr. 188.
15. Rybkowski Tadeusz: Stanisław Dębicki (Wspomnienie pośmiertne), Słowo Polskie, 1924, z dnia 3 i 4 sierpnia, w Nr. 242—3.
16. (Nekrolog), Sztuki Piękne, R. 1, 1924/5, str. 43.
17. Treter M.: Stanisław Dębicki (Wspomnienie pośmiertne), Sztuki Piękne, R. 1. 1924/5, str. 21—27 (z repr.).
18. Internationale Buchkunstaussstellung, Leipzig 1927, Amtlicher Katalog, str. 232 i 240.

Autoportret. *Olejny* (88:50 × 65).
Własność p. Jadwigi Altenbergowej.

A) ORYGINAŁY

(projekty do ilustracji, winiet, okładek, kart tytułowych i t. p.)

1. Kasprowiez Jan: Bajki, klechdy i baśnie. Lwów, (1902) H. Altenberg (zob. poz. 133). *Okładka. Akwarela.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
2. Toż — *Ilustracja do bajki p. t. Ucieczka (I) — Akwarela.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
3. Toż. — *Ilustracja do bajki p. t. Ucieczka (II), Akwarela.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
4. Toż — *Ilustracja do bajki p. t. Bieda z nędzą. Akwarela.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
- 5—34. Toż — *Winiety, inicjały, ozdoby. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina. (Nr. 7, 11 i 12, własność Dr. K. Jakubowskiego).
35. Toż — *Wklejka, Projekt. Akwarela.*
Własność: p. J. Altenbergowej.

- 36—42. Kasprowicz Jan: Szklanna góra (2-ga Serja do Bajek, klechd i baśni). *Winiety, inicjał i ozdoby. Rysunki tuszem. Projekt.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
43. Niemojewski A.: Legendy. Lwów (1902), Pol. Tow. Nakł., (zob. poz. 127). *Okladka (pierwotny projekt) Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
44. Toż — *Rycina tytułowa do rozdziału p. t. W ostatniej chwili. Szkic tuszem.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
45. Toż — *Rycina tytułowa do rozdziału p. t. Przeklęty. Niedokończony szkic rysunkowy.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 46—48. Toż — *Ilustracje do rozdziału p. t. Ząb za ząb. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
- 49—74. Toż — *Winiety, nagłówki. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
75. Toż — *Winieta. Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 76—84. Toż — *Inicjały. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
85. Mokłowski K.: Sztuka ludowa w Polsce. Lwów, (1903) H. Altenberg (zob. poz. 142). *Okladka. Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
86. Dublański Kalendarz Rolniczy, Lwów, 1903, H. Altenberg. *Okladka. Rysunek tuszem. Projekt.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
87. Gide Andrzej: Prometeusz źle spętany, Lwów (1904), H. Altenberg (zob. l. 144). *Karta tytułowa. Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.

88. Sztuka polska. — Malarstwo, pod kier. F. Jasieńskiego i A. Łady Cybulskiego, Lwów (1905), H. Altenberg, zesz. 11 (poświęcony Matejce), (*zob. poz. 150*). *Okladka (osnuta na motywach matejkowskich). Akwarela i tusz.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
89. Kipling R.: Pod niebem indyjskiem, Lwów, 1905, H. Altenberg, (*zob. poz. 152*). *Okladka. Akwarela.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
90. Feldmann Wilhelm: Piśmiennictwo polskie 1880—1908, Lwów, 1905. H. Altenberg (*zob. poz. 149*). *Karta tytułowa. Rysunek tuszem (przerysowany przez Dębickiego według okładki do 1. wyd. projektowanej przez St. Wyspiańskiego; stąd inicjały obu artystów).*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 91—99. Pieśni ludowe celtyckie, germańskie, romańskie, spolszczył E. Porębowicz, Lwów, 1909. (*zob. poz. 156*). *Karty tytułowe rozdziałów. Rysunki tuszem, ryte.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
100. Toż — *Karta tytułowa do rozdziału p. t. Pieśni bretońskie. Projekt. Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
101. Łoziński Władysław: Prawem i lewem, wyd. 3. Lwów, 1913, Gubrynowicz i Syn, (*zob. poz. 162*). *Ilustracja do t. 2, str. 303, fig. 33, podobizna Franciszka Korniaкта wedle portretu w Muz. Lubomirskich. Rysunek tuszem.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
102. Sztuka, Dwutygodnik artystyczny, 1911. Organ Tow. Przyj. Sztuk Pięknych... *Projekt (niewykonany) karty tytułowej. Szkic tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.

- 103—108. Jaworski Franciszek: Lwów stary i wczorajszy. *6 projektów okładki. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 109—116. *Karta tytułowa i ilustracje (7) do powieści (tyt. i autor nieznany). Akwarele.*
Własność: Dr. K. Jakubowskiego.
- 117—119. *Inicjały (2) i ozdoba drukarska. Rysunki tuszem.*
Własność: Dr. M. Reichensteina.
120. „Zagłoba“ Piwo Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów. *Projekt plakatu.*
Własność: Lwowskiego Tow. Akc. Browarów.

B) GRAFIKA KSIĄŻKOWA

121. (Maciejowski Ignacy) Sewer: Nowele, Lwów, 1895, Jakubowski & Zadurówicz. *Okładka.*
Własność: Bibl. Uniw.
122. Lazarusówna Eleonora: Opowiadanie wróbelka, Lwów, 1897, H. Altenberg. Druk. Zakł. im. Ossolińskich. *Okładka, winiety, inicjały, ryciny.*
Własność: Bibl. Uniw. i Dr. M. Reichensteina (tabl.).
123. Marvel J. K.: Fantazje kawalera. Przełożył W. Szukiewicz, Lwów, 1899, H. Altenberg. Druk. Słowa Polskiego. *Okładka.*
Własność: Bibl. Uniw.
124. Kasproicz Jan: Bunt Napierskiego, z ilustracjami St. Dębickiego, Lwów, 1899, Tow. wydawnicze. Druk. W. L. Anczyca (Kraków). *Okładka oraz ilustracje. (5).*
Własność: Bibl. Uniw.
125. Piniński Mieczysław: Szkice z życia wiejskiego, Lwów, (1901). H. Altenberg. Druk. Pillera. *Okładka (z datą 1900).*
Własność: Bibl. Uniw.

126. Chimera, Warszawa, T. 1 (1901) i nast.

Okladka T. 3 (1901).

Inicjały: T. 1 (1901), str.: 9, 34, 104, 239, 313, 486 (= T. 4, str. 289), 490. — T. 2 (1901), str.: 75, 99, 436 (= T. 4, str. 131, = T. 10, str. 190) — T. 3, (1901) str. 286. — T. 10 (1907), str. 221.

Winiety, przerywniki, ozdoby: T. 1, str. 51 (= T. 1, str. 57, 227, 231, 233, 236; T. 8, str.: 260, 278, 281, 283; T. 10, str. 60). — T. 1, str. 61 (= T. 1, str. 238; T. 2, str. 186, 211, 405; T. 8, str. 270, 280; T. 10, str. 45, 55, 58). — T. 1 (1901), str. 98 (= T. 2, str. 188; T. 10, str. 48), — T. 1 (1901) str. 132 (= T. 2, str. 133, T. 3, str. 105). — T. 1 (1901), str. 141 (= T. 1, str. 486; T. 2, str. 93, 143). — T. 1 (1901), str. 270 (= T. 2, str. 94). — T. 1 (1901), str. 296 (= T. 2, str. 190; T. 3, str. 228, = T. 10, str. 57). — T. 2 (1901), str. 427 (= T. 10, str. 61). — T. 2 (1901), str. 446 (= T. 3, str. 70; T. 10, str. 39). — T. 3 (1901), str. 69. — T. 10 (1907), str. 221.

Własność: Bibl. Uniw.

127. Niemojewski A.: (Legends) tytuł skonfiskowany. Rysunki St. Dębickiego. Lwów, 1902, Pol. Tow. Nakład., Druk. Narod. w Krakowie (*zob. poz. 43-84*). *Okladka, ryciny tytułowe i nagłówki rozdziałów, winiety, inicjały, ozdoby*.

Własność: Bibl. Uniw.

- 128-132. — Ryciny tytułowe rozdziałów. *Czynkotypy próbne*.

Własność: Dr. M. Reichensteina.

133. Kasprowicz Jan: Bajki, klechdy i baśnie, ilustrował Stanisław Dębicki. Lwów, (1902), H. Altenberg.

- Druk. W. L. Anczyca w Krakowie (*zob. poz. 1—34*).
Okladka, wklejka, ilustracje, winiety, inicjały.
 Własność: Ossolineum i (2-gi egz.) Dr. M. Reichensteina.
134. Biblioteka utworów dramatycznych, T. 1 (i nast.).
 Lwów. 1902 (i nast.), H. Altenberg. *Okladka.*
 Własność: Bibl. Uniw.
135. Wyślouchowa Marja: Za wolność i lud. Lwów,
 1903, H. Altenberg. Druk. Pillera i Sp. *Okladka.*
 Własność: J. Altenbergowej.
136. Łuniński Ernest: Szarą drogą. Lwów, 1903, Gu-
 bryniewicz i Schmidt. *Okladka.*
 Własność: Dr. M. Reichensteina.
137. Grochowski Gustaw: *Θάνατος*. Zbiór pism. Lwów,
 1903. Druk. Związkowa. *Okladka.*
 Własność: Bibl. Uniw.
138. Bełza Władysław: Dobry syn, Bajka, z rysunkami
 S. Dębickiego, wykonanemi w drzewie przez K.
 Ładę Zabłockiego. Lwów, 1903. Wydawnictwo Ma-
 cierzy Polskiej, książeczka 81. Druk. Zakł. Nar.
 im. Ossolińskich. *Karta tyt. i 9 ilustracyj.*
 Własność: Bibl. Uniw.
139. Katalog wystawy szesnastu dzieł Arnolda Böck-
 lina. Luty, 1903. Lwów, 1903, Tow. Przyj. Sztuk
 Pięknych, Druk. E. Winiarza. *Okladka.*
 Własność: Bibl. Uniw.
140. Antoniewicz Jan Bołoz: Katalog wystawy stu dzieł
 Jacka Malczewskiego. Lwów, 1903. Druk. E. Wi-
 niarza. *Okladka.*
 Własność: Dr. Stanisława Zarewicza.
141. Zawistowska Kazimiera: Poezje. Lwów (1903), H.
 Altenberg. Druk. W. L. Anczyca (Kraków). *Karta*
tytułowa i wklejka.
 Własność: Bibl. Uniw.

142. Mokłowski Kazimierz: Sztuka ludowa w Polsce. Lwów, (1903), H. Altenberg. Druk. W. L. Anczyca (Kraków), (*zob. poz. 85*). *Okładka*.
Własność: Dr. M. Reichensteina.
143. Łada Jan: Sweet Boy. Lwów, 1904. Tow. Wydawnicze. *Okładka*.
Własność: Dr. M. Reichensteina.
144. Gide Andrzej: Prometeusz źle spętany. Lwów, (1904), H. Altenberg, (*zob. poz. 87*). *Okładka, karta tytułowa, 11 inicjałów (i powtarzające się)*.
Własność: Bibl. Uniw. i Dr. M. Reichensteina (tabl.).
145. Rydel Lucjan: Bajka o Kasi i Królewiczu. Ozdobił: Stanisław Dębicki. Lwów, 1904, Tow. Wydawnicze. Zakład litogr. Neuberta w Pradze—Śmichów. *Okładka, ryciny, inicjały, ozdoby*.
Własność: Bibl. Uniw.
146. Liberum veto. Wesole a dokuczliwe pisemko. Red. odpow. i wydawca: W. Miko. Lwów, 1904, Nr. 17 (46). *Okładka*.
Własność: Bibl. Uniw.
147. Niedźwiecki Zygmunt: Oczy, Nowele i szkice. Lwów, 1905, Tow. Wydawnicze. *Okładka*.
Własność: Bibl. Uniw.
148. Kasprowicz Jan: Uczta Herodyady, z cyklu: „Na wzgórzu śmierci“. Lwów, 1905, H. Altenberg. Druk. W. L. Anczyca, (Kraków). *Okładka*.
Własność: Bibl. Uniw.
149. Feldman Wilhelm: Piśmiennictwo polskie, 1880—1908, Lwów, 1905, H. Altenberg, (*zob. poz. 90*). *Karta tytułowa. Odbitka z kliszy*.
Własność: Dr. M. Reichensteina.
150. Sztuka polska. — Malarstwo, pod kier. F. Jasieńskiego i A. Łady Cybulskiego. Lwów, (1905), H. Altenberg, zesz. 11 (poświęcony Matejce) (*zob. poz.*

88). *Oktładka (osnuta na motywach matejkowskich.*

Własność: Dr. M. Reichensteina.

151. Wystawa drukarska urządzona staraniem Tow. „Polska Sztuka Stosowana“... w Krakowie... 1905 r. Kraków, 1905. Druk. W. L. Anczyca, (Kraków). *Rysunki w tekście* (2) na str. 22, 37.

Własność: Bibl. Uniw. i (2-gi egz.) Dr. St. Zarewicza.

152. Kipling Rudyard: Pod niebem indyjskiem. Lwów, 1905, H. Altenberg (zob. poz. 89). *Oktładka.*

Własność: Dr. M. Reichensteina.

153. Cennik Lwowskiej Fabryki Chemicznej „Tlen“. Dział III. Atramenty. Lwów, (1906). Lit. A. Andrejczyn i Sp. *Oktładka.*

Własność: Bibl. Uniw.

154. Kalendarz Lwowskiej Fabryki Chemicznej „Tlen“ na rok 1906 i 1907. Lwów, 1906—1907. Druk. Słowa Polskiego. *Oktładka.*

Własność: Bibl. Uniw.

155. Nasz Kraj. Tygodnik zdobny, poświęcony twórczości i kulturze. Kierownik: T. Pawlikowski, Lwów, T. 6, 1928.

Oktładka: zesz. 1—12/13.

„Pieśń o porażce pruskiej“ (odtworzona w typie dawnych druków).

Winiety, ozdobniki, inicjały: zesz. 1, str. 5 (= 6 i 7), str. 16 (= zesz. 2, str. 41, zesz. 3, str. 62, zesz. 4, str. 83, zesz. 5, str. 103, zesz. 6, str. 124, zesz. 8, str. 158). Zesz. 2, str. 25, 33. Zesz. 3, str. 56 (= 58, 60).

Własność: Bibl. Uniw.

156. Pieśni Ludowe, celtyckie, germańskie, romańskie, spolszczył: Edward Porębowicz, Lwów, 1909, H. Altenberg. Druk. W. L. Anczyca (Kraków) (zob.

poz. 91—99). *Okładka, karty tytułowe rozdziałów (11).*

Własność: Bibl. Uniw. i (2-gi egz.) Dr. M. Reichensteina.

157. Cieniom Juljusza Słowackiego, rycerza napowietrznej walki, która się o narodowość naszą toczy — Uczniowie Wszechnicy Lwowskiej. Lwów, 1909, Gubrynowicz i Syn. Druk. W. L. Anczyca, (Kraków). *Okładka.*

Własność: Bibl. Uniw.

158. Cennik Lwowskiej Fabryki „Tlen“, dział II. Perfumy, mydła. Lwów, 1910. Druk. Słowa Polskiego. *Okładka.*

Własność: Bibl. Uniw.

159. Konopnicka Marja: Jak się dzieci w Bronowie bawiły. Rysował St. Dębicki. Wydawnictwo J. Mortkowicz, G. Centnerszwer i Sp. Lwów, H. Altenberg, 1911, Druk. Narodowa w Krakowie. *Ilustracje.* Własność: p. J. Mortkowicza (Tow. Wydawnicze Warszawa).

160. Fabryka „Tlen“ (Cennik). Lwów, (1911). Druk. W. L. Anczyca w Krakowie. *Okładka.*

Własność: Bibl. Uniw.

161. Pierwsze Galicyjskie Towarzystwo Akcyjne Rafineryi Spirytusu we Lwowie, (Cennik). *Okładka, ozdoby, winiety.*

Własność: Książnicy-Atlasu.

162. Łoziński Władysław: Prawem i lewem, wyd. 3. Lwów, 1913, Gubrynowicz i Syn (*zob. poz. 101*). *Ilustracje do t. 2, str. 303, fig. 33, i str. 337 fig. 36.*

Własność: Bibl. Uniw.

C) GRAFIKA UŻYTKOWA

163. Exlibris Alfreda Altenberga. Napis: Semper virescit Amor.

Własność: Dr. M. Reichensteina.

- 164—5. Znaki drukarskie H. Altenberga (2).
Książki z Bibl. Uniw.
166. Poliklinika Powszechna, Dyplom. Praga, Hušnik i Häusler, $30\frac{1}{2}$ (32) \times $45\frac{1}{2}$ ($32\frac{1}{2}$).
Ze zbiorów Ludwika Feigla.
- 167—8. Fabryka produktów chemicznych i farb, Brody.
Marka ochronna, jedno-i dwubarwna.
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 169—194. Lwowska Fabryka Chemiczna „Tlen“ we Lwowie. *Etykiety, ogłoszenia reklamowe i opakowania wyrobów* (5 tablic).
Ze zbiorów Ludwika Feigla.
- 195—278. Pierwsze Galicyjskie Towarzystwo Akcyjne Rafineryj Spirytusu we Lwowie. *Etykiety na flaszki w reprodukcjach bezbarwnych i kolorowanych (między niemi kilka wzorów rysunkowych autora), (11 tablic).*
Ze zbiorów Ludwika Feigla.
279. Piwo eksportowe Lwowskiego Akcyjnego Tow. Browarów. *Etykieta (wzorowana na wyszywanach ludowych z okolic Lwowa).*
Ze zbiorów Ludwika Feigla.

D) PLAKATY

280. Jacek Malczewski: (Wystawa 100 dzieł, Towarz. Przyj. Sztuk Pięknych, Lwów (1903), Piller. *Plakat, Litografia* (95 [87] \times 63 [$59\frac{1}{2}$]). *Reprod.: Tyg. Ilustr. 1904, Nr. 26 str. 510.*
Własność: Bibl. Baworowskich.
281. Wystawa dzieł Böcklina w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, Lwów (1903) Piller i Sp. *Plakat, Lito-*

grafja, (98 [91] \times 70 [64]). *Reprod.: Tygodnik Ilustr.* 1904 Nr. 26, str. 510.

Własność: Bibl. Baworowskich.

282. Filharmonja Lwowska. Praga—Śmichów [ok. 1903], Neubert. *Plakat, Litografja*, (94 [80] \times 61½ [59]). Ze zbiorów Ludwika Feigla.

283. „Zagłoba“ Piwo Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów. Wiedeń „Przemysł drukarski“ *Plakat, Litografja* (51 [49] \times 35 [32]).

Własność: Bibl. Uniw.

284. „Zagłoba“ Piwo Lwowskiego Towarzystwa Akcyjnego Browarów. Wiedeń „Przemysł drukarski“. *Plakat, Litografja*, (93½ [91] \times 59½).

Własność: Książnicy-Atlasu.

285. Piwo eksportowe Lwowskiego Towarz. Akcyjnego Browarów (Praga—Śmichów, Neubert). *Plakat. Litografja*, (56½ \times 36½).

Ze zbiorów p. Ludwika Feigla.

286. Papiery, koperty listowe wyrobu S. W. Niemojewskiego. Lwów, Piller i Sp. *Plakat, Litografja*, (95 [91½] \times 63 [60]). (*Motyw z „Zemsty“: Cześćnik dyktuje list Dyndalskiemu*).

Własność: Bibl. Baworowskich.

287. Jedyna w Austro-Węgrzech mechaniczna fabryka tutek „Aba“. Lwów, Piller, Neumann i Sp. *Plakat, Litografja*, (47½ [45] \times 63½ [60]).

Własność: Bibl. Baworowskich.

288. „Tlenol“ woda do ust i proszek do zębów. Lwowska Fabryka Chemiczna „Tlen“ (1906). *Plakat, Litografja*, (54 [52½] \times 42 [40]). *Reprod.: Nasz kraj*, 1906, zeszyt 27, str. 38.

Własność: Bibl. Uniw.

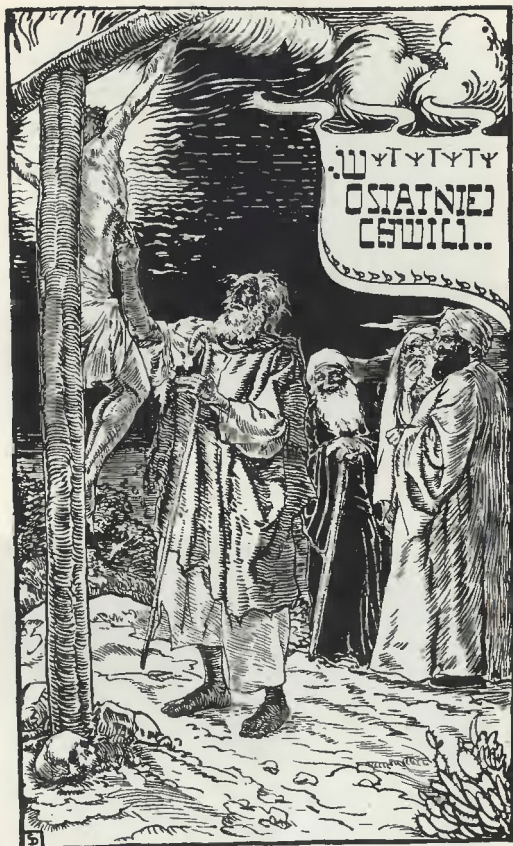
289. Najlepsze mydła toaletowe z fabryki „Tlen“. *Plakat, Litografia*, (93 [89½] × 62 [59]).
Własność: Dr. M. Reichensteina.
290. Pierwsze Galicyjskie Tow. Akc. Rafineryi Spirytusu. Lwów, Piller-Neumann. *Plakat, Litografia*, (95 [92] × 63 [59]),
Własność: Bibl. Uniw.
291. Miłucha, Leopolia, — Pierwsze Galicyjskie Towarz. Akcyjne Rafineryi Spirytusu we Lwowie. Wiedeń, „Przemysł drukarski“. *Plakat, Litografia*, (67½ [66] × 50 [47½]).
Własność: Bibl. Uniw.
292. Teatr kukiełek, pod dyr. M. Dienstla. Dział malarzski: prof. Ak. Krak. Sztuk Pięknych. Stan. Dębicki (Warszawa). Fabryka plakatów B. A. Bukaty, Lineotyp Druk. Narodowej w Krakowie. *Plakat, Lineotyp*, (54½ [49½] × 78½ [76]).
Własność: Bibl. Baworowskich.
293. Wielki raut artystyczny kostjumowy... w salach Kasyna Miejskiego. (Podpisani: Bruno [Tepa] i Dębicki). Lwów, Przyszlak. *Plakat, Litografia*, (115 [111½] × 95 [93½]).
Własność: Bibl. Uniw.
-

Dębicki Stanisław: Inicjały: a) z Chimery (zob. poz. 126),
b) z Legend Niemojewskiego (zob. poz. 127 i 78).

Dębicki Stanisław: Winiety do Legend Nieმოjewskiego
(zob. poz. 127 i 49—52).

Dębicki Stanisław: Rycina tytułowa do rozdziału p. t.
„W ostatniej chwili“ z Legend Niemojewskiego (zob. poz. 44 i 127).

BAJKA O DZUMIKU

Իրեն պոլի բազ լուսանկարի ևս ունիցի սևան. Ինչո՞ւ
սևանը նշել եմսին. Կապույտ չի տակնու
տակնի՝ քանակաւ շինու.

24. *Andricus grammacus* Stenman, a very small
dark brownish, somewhat long 27 mm. long 1 mm.
wide 1 mm. high.

Ulysses de la Grande Grèce, en 1807

Wielki kraj, a w tym kraju

[illegible]

Żelazka, młotek przez pędzla i szpatel, grube powietrze wstępujące ścieżką,
pędzla kołowa ogromna, szpatelka

Włosa ma rozczochlaną i zala w błę. Na nig czy wiesz i chęć.

Zastąpił jej drugi, młodszy pól, a ona, białe piersi obłożone i jędrzymi, odwróciła się i stanęła przy ramię młodzieńca.

A to jest tyła w łuszczeniowej, tak do siebie przylega, że się

Dębicki Stanisław: Ilustracja i winiety do „Bajki o dżumie“ z Kaspro-
wicza: Bajek, klechd i baśni (zob. poz. 133).

Dębicki Stanisław: Okładka do Rydla: Bajki o Kasi i Królewiczu.
(Podobizny Rydla i Dębickiego na tylnej okładce książki) (zob. poz. 145).

Dębicki Stanisław: Ilustracja do Rydla: Bajki o Kasi
i Królewiczu (zob. poz. 145).

Dębicki Stanisław: Ilustracja do Rydla: Bajki o Kasi
i Królewiczu (zob. poz. 145).

Dębicki Stanisław: Plakat dla wystawy 100 dzieł Jacka Malczewskiego (zob. poz. 280).

KATALOG WYSTAWY PRAC RUDOLFA MĘKICKIEGO

OKŁADKI, ILUSTRACJE, WINIETY, ZNAKI WY-
DAWCÓW I DRUKARZY, EXLIBRISY etc.

Artysta-lwowianin, Rudolf Mękicki, występuje z pokaznym dorobkiem swej dwudziestoletniej różnorodnej i bogatej twórczości.

Już na pierwszy rzut oka uderza w pracach Męckiego predylekcja do archaizowania tematów, których nie podaje jednak nigdy w formie bezdusznej kopji. Bo chociaż w twórczości Męckiego odgrywa ważną rolę wątek starożytny, to jednak przetopiony bywa on najczęściej w tyglu indywidualnej inwencji i oryginalnego ujęcia, przyczem usiłowania artysty zmierzają, w ostatnich przynajmniej czasach, w tym kierunku, by skali pomysłów nadać jak największą rozpiętość różnorodności. Natomiast bezwzględnie wspólną cechą wszystkich bez wyjątku prac Męckiego jest idealna ścisłość i czystość rysunku, który traktowany bywa z heraldyczną i numizmatyczną niemal dokładnością. Na widok kartonów Męckiego doznaje się wrażenia, że rysownik podpatrzył mnicha iluminującego rękopis w zacisznej celi klasztornej i posiadał nie tylko tajemnicę starożytniczego ornamentu, lecz również te wszystkie walory, któremi zadziwia benedyktyńska pracowitość.

Jest to jednak tylko wrażenie, zwrot retoryczny i pełen wdzięcznej pointy obrazek, który podpisanemu podało usługne skrzydełko wyobraźni. Sprawa nie jest aż tak odległa i nie od średniowiecznych mnichów uczył się Męcki rzetelności i ścisłości rysunku.

Od najwcześniejszych natomiast lat życia, już jako uczeń szkoły powszechnej, kolekcjonował stare monety, w następnych latach czynił z nich przerysy i to były jego pierwsze prace rysunkowe. Później około 1910 r. zbliżył się do kółka „starożytników“ lwowskich, którzy pod egidą niezapomnianej pamięci Franciszka Jaworskiego, nie tylko snuli, ale i urzeczywistniali rozmaite pomysły i marzenia. Wtedy to specyficzny wdzięk zabytków przeszłości, ich forma i ornament, pogłębiły w Męckim dotychczasowe umiłowania, wytyczyły zdecydowany kierunek jego twórczej działalności, a pierwsze prace przeznaczone do reprodukcji, jak ilustracje do „Pierścieni historycznych polskich“ Jaworskiego, ryciny do czasopisma „Na ziemi naszej“ i inne, umocniły w Męckim poczucie rzetelnego traktowania strony rysunkowej, co zresztą odpowiadało w zupełności prostolinijnej naturze artysty, nie zbaczającego na podwórka krótkotrwałych kierunków i zmiennych prądów.

Z pomiędzy różnych dziedzin pracy artystycznej, najwięcej może trudu, pomysłowości i umiłowania poświęcił Męcki problemowi swoistego, polskiego exlibrisu. Dzieje bibliofilstwa polskiego znają okres rozkwitu exlibrisu w połowie ubiegłego stulecia. Wtedy to exlibrisowi poświęcił swój rylce zasłużony Kajetan Wincenty Kielisiński. Po śmierci artysty zależało się jednak to pole odłogiem i dopiero Męcki wskrzesił, rzecz można, na nowo tradycję znaku książkowego, przynosząc w ciągu lat ośmnastu pokaźny dorobek ponad stu exlibrisów różnych w treści i formie, przystosowanych do charakteru danego księgozbioru, do umiłowań i zainteresowań właściciela biblioteki. Niektóre z nich, jak exlibrisy Biblioteki Numizmatycznej

Muzeum Narodowego w Krakowie i Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu, uzyskały na konkursach pierwsze nagrody. Na uwagę zasługują też udatne akwaforty Męckiego, jak wykonane tą techniką exlibrisy Erzepkiego, Julji Męckiej, Biblioteki podręcznej Muzeum Narod. im. kr. Jana III i inne.

Po exlibrisach największem może zainteresowaniem artysty cieszą się dyplomy i adresy. W odróżnieniu od szarych po największej części exlibrisów, pozwalają one ocenić wartości Męckiego-kolorysty, który unie w harmonijną całość grupować barwy, przetykać je złotem, komponować przedziwne inicjały, na szare tło pergaminów rzucać ornament śmiały w pomysł i przeprowadzeniu. Dyplomów takich wykonał Męcki około pięćdziesiąt, między niemi dla amerykańczyka Herberta Hoovera, marszałka Focha, b. Prezydenta Wojciechowskiego, ks. arcyb. Teodorowicza, Uniwersytetu w Padwie, Piotra Boncenne'a i innych.

Jako ilustrator, wykonał Męcki cały szereg okładek i winiet książkowych, poza tem rycinami jego ołówka zdobi księgarnia nakładowa K. S. Jakubowskiego podręczniki szkolne, znane ze swego starannego wyposażenia.

Trudno w krótkim wstępie niniejszym wyczerpać wszystkie rodzaje działalności artystycznej Męckiego. Nie można jednak pominąć milczeniem jego projektów na medale i pieczęcie. Według projektów tych wykonano medale: rydzyński, Izby handlowej i przemysłowej, Towarzystwa strzeleckiego we Lwowie, rohatyński, Wystawy łowieckiej; plakiety: Słowackiego, Chopina, Smolki; pieczęcie: Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, miasta Lwowa, Biblioteki Kórnickiej i inne. I na tem polu, jak widzimy, dorobek niemały.

Mękicki rozpoczął swą artystyczną działalność we Lwowie. Przebywając jako jeńiec wojenny w Czembarze w gub. Penzeńskiej i Moskwie, nie zaniedbał pracy na obczyźnie, rysował wiele i zbierał materiały, a nawet stanął do konkursu na godło Domu Polskiego w Moskwie i otrzymał drugą nagrodę. Po powrocie do kraju wzmogła się jeszcze bardziej działalność artysty i obejmuje dziś ponad sześćset prac.

Mieczysław Opalek

a) OKŁADKI

1911¹⁾

294. Jaworski Fr. „Lwów stary i wczorajszy“, *cynkotyp*.
295. Album Koła T. S. L. w Tarnopolu. *Rysunek tuszem*.
296. Jak wyżej, *cynkotyp*.
297. Janusz Bohdan „Cerkwie drewniane w okolicach Lwowa“, *cynkotyp*.
298. Męcki Rudolf „Medale Grunwaldzkie“, *cynkotyp*.

1912

299. Jaworski Franciszek „Pierścienie historyczne polskie“ (*projekt I*). *Rysunek tuszem*.
300. Jak wyżej, (*projekt II*). *Rysunek akwarelą*.
301. Jak wyżej, *cynkotyp (w zmniejszeniu)*.

1920

302. Biuletyn Zw. Pol. Tow. Nauk. we Lwowie. *Rysunek tuszem (projekt)*.
303. Jak wyżej, *cynkotyp*.
304. Wystawa zdobnictwa ludwisarskiego we Lwowie, *cynkotyp*.
305. Opalek Mieczysław „Obrońcom Lwowa“, *cynkotyp*.

¹⁾ Całą działalność swą graficzną rozwija Męcki we Lwowie, prócz niewielu prac wykonanych w latach 1917/18, w czasie pobytu artysty w Czernobylu (gub. Peńżeńska) i Moskwie. (Nr. 418—432 i 433—436).

1921

306. Zagórski Adam „Raclawice XV wieku“, *cynkotyp*.
 307. Brzozowski Karol „Jezioro Dusza“, *cynkotyp*.
 308. Krasicki Ignacy „Myszejdos“, *cynkotyp*.
 309. Badecki Karol „Zbiory Bolesława Orzechowicza“, *cynkotyp*.
 310. Opalek Mieczysław „Exlibrisy Rudolfa Męckiego“, *Rys. tuszem*.
 311. Jak wyżej, *cynkotyp*.

1922

312. Kieszkowski Jerzy „Artyści obcy w służbie polskiej“, *cynkotyp*.
 313—317. German Juliusz „Błękitny generał“, (5 projektów). *Rysunek tuszem*.
 318. Jak wyżej, *cynkotyp*.
 319. Czołowski Aleksander „Marynarka w Polsce“ *cynkotyp*.
 320. Mickiewicz Adam „Konrad Wallenrod“, *cynkotyp*.
 321. Chrzanowski Ignacy „Nasz hymn narodowy“, *cynkotyp*.
 322—324. Bernacki Ludwik „Teatr i dramat za Stanisława Augusta“, (3 projekty). *Rysunki tuszem*.

1924

325. Kalendarzyk Hurtowni tekstylnej, 1925, *cynkotyp*.

1925

326. Znaki biblioteczne R. Męckiego. *Rysunek tuszem*.
 327. Jak wyżej, *cynkotyp*.
 328. Prohaska „Historja miasta Stryja“, *cynkotyp*.
 329. Pfauówna i Rossowski „Pierwsze czytania“ (I), *cynkotyp*.
 330. Pfauówna i Rossowski „Pierwsze czytania“ (II), *cynkotyp*.

331—332. Bernacki i Czapelski „Obiad czwartkowy“
(2 projekty). *Rys. tuszem.*

333. Jak wyżej, *cynkotyp.*

1926

334—336. Bernacki L. „Publiczne biblioteki lwowskie“
(3 projekty). *Rysunki tuszem i akwarelą.*

337. Jak wyżej, *cynkotyp.*

338. Rossowski Stanisław „Żołnierskie to i owo“, *cynkotyp.*

1927

339. Dąbrowski Jan „Wiadomości z dziejów Polski“
cz. I., *cynkotyp.*

340. Jak wyżej, cz. II, *cynkotyp.*

341. Wydawnictwo jubileuszowe „Stow. Dzieci Marji“,
cynkotyp.

342. Kalendarz L. O. P. P. 1928, *cynkotyp.*

343. Porazińska i Rossowski „Pierwsze czytania (III),
cynkotyp.

b) ILUSTRACJE DO KSIĄŻEK SZKOLNYCH

1923 do 1927

344—362. Dziewiętnaście ilustracyj do książek szkolnych:

Pfauówna-Rossowski „Pierwsze czytania cz. I i II“.

Porazińska-Rossowski „Pierwsze czytania cz. III“.

Dąbrowski Jan „Wiadomości z dziejów Polski“

(I—II). (Zygmunt III, Kościuszko, Katedra gnieź-

nieńska, Brama florjańska, Kościół Marjański, Su-

kiennice, Kaplica Boimów, Cerkiew Wołoska, Ko-

ściół na Kahlenbergu, Kapliczka litewska, Wysoki

piec, Żóraw w Gdańsku, Kupiec tatarski, Kolednicy, Oplatek z XVIII w., Sojka, Ostromlec, Łopuch). *Rysunki tuszem.*

c) WINIETY

1918

363—365, 365 *a*. Cztery winiety do czasopisma „Exlibris”. *Rys. tuszem.*

1919

366. Winieta z godłami Wojsk polskich. *Rys. tuszem.*

1921

367. Winieta do „Dziejów Polski”. *Rysunek tuszem.*

368. Winieta okładowa „Exlibrisy R. Męckiego”, *cynkotyp.*

1921 do 1923

369—370. Dwie winiety do czasopisma „Exlibris”. *Rysunki tuszem.*

1925

371. Winieta okładowa do dziełka „Szarża pod Rokitną w pieśni”. *Rys. tuszem.*

372—377. Sześć winiet nagłówkowych. *Rys. tuszem.*

d) ZNAKI WYDAWCÓW I DRUKARZY

1921

378. Znak wydawniczy czasopisma „Exlibris”. *Rysunek tuszem.*

379. Znak zakładu graficznego „Ars” we Lwowie, *cynkotyp.*

1922

380. Znak wydawnictwa „Arkadja“ we Lwowie. *Rysunek tuszem.*
381. Znak drukarni, fabryki ksiąg handlowych i konfekcji papierowej „Opus“. *Rysunek tuszem.*
382. Znak księgarni wyd. K. S. Jakubowskiego (I). *Rysunek tuszem.*
383. Znak, jak wyżej (II).

1924

384. Znak wydawniczy M. R. *Rysunek tuszem.*
385. Znak wydawniczy Zakładu Narod. im. Ossolińskich, *cynkotyp.*

1925

- 386—388. Znak wydawniczy Biblioteki Medycznej (3 projekty). *Rys. tuszem.*
- 389—396. Znak Tow. Miłośników Książki we Lwowie (8 projektów). *Rysunki tuszem.*

1926

397. Znak do dzieła K. Badeckiego „Nieodszukane pierwodruki literatury mieszczańskiej w Polsce z XVII wieku“. *Rysunek tuszem.*
398. Znak drukarni Artura Goldmana we Lwowie. *Rysunek tuszem.*

e) EXLIBRISY.

1910

399. Goldsteina Maksymiljana we Lwowie *cynkotyp.*
400. Jaworskiego Franciszka we Lwowie, *drzeworyt.*
401. Jaworskiego Franciszka we Lwowie (projekt). *Rysunek tuszem.*

1911

402. Feigla Ludwika we Lwowie (nalepka na zbiory), *cynkotyp.*

403. Feigla Ludwika we Lwowie (*nalepka na zbiory*),
cynkotyp.
404. Hölzla Jakóba we Lwowie, *cynkotyp.*
405. Męckiego Rudolfa we Lwowie. *Rysunek tuszem.*
406. Jak wyżej, *cynkotyp.*
407. Żuławskiego Przemysława w Krakowie, *cynkotyp.*

1912

408. Lajera Kazimierza w Warszawie, *cynkotyp.*
409. Jaworskiego Kazimierza w Poznaniu. *Rysunek tuszem.*
410. Jak wyżej, *cynkotyp.*
411. Wexa Rudolfa w Warszawie, *cynkotyp.*
412. Goldsteina M. we Lwowie (*nalepka na zbiory, I*),
cynkotyp.

1913

413. Jak wyżej (*nalepka na zbiory, II.*), *cynkotyp.*
414. Ogniska Związku pol. naucz. lud. we Lwowie, *cynkotyp.*

1914

415. Muzeum Narod. im.: kr. Jana III (*projekt nalepki, I.*). *Rys. tuszem.*
416. Jak wyżej (*projekt nalepki na zbiory, II.*). *Rys. tuszem.*
417. Jak wyżej, *cynkotyp.*

1917

418. Jaszowskiego Jana we Lwowie. *Rys. tuszem.*
419. Jak wyżej, *cynkotyp.*
420. Solskiego Tadeusza we Lwowie (I.). *Rys. tuszem.*
421. Jak wyżej, *cynkotyp.*
422. Solskiego T. (II.). *Rysunek tuszem.*
423. Jak wyżej, *cynkotyp.*
424. Solskiego T. (III.). *Rysunek tuszem.*
425. Jak wyżej, *cynkotyp.*

- 426. Bereźnickiego Karola we Lwowie. *Rys. tuszem.*
- 427. Jak wyżej, *cynkotyp.*
- 428. Soltyśa Tadeusza we Lwowie, *cynkotyp.*
- 429. Leskowicza Aleksandra we Lwowie (I.), *cynkotyp.*
- 430. Biblijoteki ludoznawczej P. G. (projekt). *Rys. tuszem.*

1918

- 431. Biblijoteki im. Marji Wysłouchowej, *cynkotyp.*
- 432. Liske Heleny w Zakopanem, *cynkotyp.*
- 433. Potockiego Tomasza hr. (projekt). *Rys. tuszem.*
- 434. Męckiego R. (projekt). *Rys. tuszem.*
- 435. „Światowid“ (projekt). *Rys. tuszem.*
- 436. P. E. (projekt). *Rys. tuszem.*
- 437. Muzeum Narod. w Krakowie (dla Bibl. num.),
I. nagroda nakonkursie w Krakowie. (*Cynkotyp.*)
- 438. Feigla Ludwika we Lwowie. *Rys. tuszem.*
- 439. Feigla Ludwika we Lwowie, *cynkotyp.*

1919

- 440. Męckiego R. *Rysunek tuszem.*

1920

- 441. Jak wyżej, *cynkotyp.*
- 442. Biblijoteki Wojskowej D. O. Gen. Lwów, *cynkotyp.*

1921

- 443. Muzeum Wielkop. w Poznaniu (I. nagroda na konkursie w Poznaniu), *cynkotyp.*
- 444. Jak wyżej (projekt), (II. nagroda na konkursie w Poznaniu). *Rys. tuszem.*
- 445. Majkowskiego Edmunda ks. w Poznaniu, *cynkotyp.*
- 446. Męckiej Julji we Lwowie. *Rys. tuszem.*
- 447. Jak wyżej, *cynkotyp.*
- 448. Opalka Mieczysława we Lwowie, *cynkotyp.*
- 449. Leskowicza Aleksandra we Lwowie (II), *cynkotyp.*
- 450. Jak wyżej (III), *cynkotyp.*

451. Zbiorów Bolesława Orzechowicza (*nalepka*), *cynkotyp*.

452. Zygarłowskiego Franciszka w Poznaniu, *cynkotyp*.

1922

453. Biblioteki podr. Muz. Nar. Jana III (*projekt*). *Rys. tuszem*.

454. Biblioteki król. stoł. m. Lwowa (*projekt*).

455. Formanowicza Leona ks. w Gnieźnie (*nalepka na zbiory*), *cynkotyp*.

456. Męckiego R. (*projekt superexlibrisu*). *Rysunek tuszem*.

457. Gimnazjum w Rohatynie, *cynkotyp*.

458. Formanowicza L. ks. w Gnieźnie, *cynkotyp*.

459. Wójcikówny Bronisławy dr. we Lwowie. *Rysunek tuszem*.

460. Jak wyżej, *cynkotyp*.

461. Zygarłowskiego Franciszka w Poznaniu (I), *cynkotyp*.

462. Jak wyżej (II), *cynkotyp*.

463. Jak wyżej (III), *cynkotyp*.

1923

464. Biblioteki podr. Muz. Nar. Jana III. *Rys. tuszem*.

465. Biblioteki wojsk. D. O. K. No. X w Przemyśle, *cynkotyp*.

466. Barała Karola w Hamburgu, *cynkotyp*.

467. Biernackiego Władysława dr. w Wilnie, *fotogr*.

468. Erzepkiego Romualda w Witkowie, *cynkotyp*.

469. Jak wyżej, *akwaforta suchą igłą*.

470. Jak wyżej, *akwaforta (trawiona)*.

471. Jurasza Kazimierza dr. w Poznaniu, *cynkotyp*.

472. Męckich we Lwowie, *akwaforta*.

473. Męckiej Julji we Lwowie, *akwaforta*.

474. Semkowicza Aleksandra we Lwowie, *cynkotyp*.

1924

- 475—479. Bernackiego Ludwika dr. we Lwowie (*5 projektów*). *Rys. tuszem.*
 480. Jak wyżej, *cynkotyp.*
 481. Czołowskiego Aleksandra dr. we Lwowie, *cynkotyp.*
 482. Badeckiego Karola dr. we Lwowie, *cynkotyp.*
 483. Katzów Dawida i Marty w Hamburgu, *cynkotyp.*
 484. Biesiadeckiego Fr. (dla T. M. K. w Krakowie), *cynkotyp.*
 485. Janusza Bohdana we Lwowie, *cynkotyp.*
 486—489. Bruchnalskiego Kazimierza we Lwowie (*4 projekty*). *Rys. tuszem.*
 490. Jak wyżej. *Rys. tuszem.*
 491. Jak wyżej, *cynkotyp.*

1925

492. Muzeum Narod. im. kr. Jana III (*nalepka na zbiory*). *Rys. tuszem.*
 493. Jak wyżej, *cynkotyp.*
 494. Suliewicz Haliny we Lwowie, *cynkotyp.*
 495. Państwowej Biblioteki pedag. we Lwowie (*projekt*). *Rys. tuszem.*
 496. Biblioteki naucz. szkół powsz. we Lwowie, *cynkotyp.*
 497. Księgarni M. Rubina we Lwowie, *cynkotyp.*

1926

- 498—500. Biblioteki Młynowskiej hr. Chodkiewiczów (*3 projekty*). *Rys. tuszem.*
 501. Biblioteki Młynowskiej hr. Chodkiewiczów. *Rys. tuszem.*
 502. Jak wyżej, *cynkotyp.*
 503. Szafrńskiego Ludwika we Lwowie, *cynkotyp.*

504. Biblioteki Kórnickiej. *Rys. tuszem.*
 505. Jak wyżej, *cynkotyp.*
 506. Biblioteki Zamku Pomorzańskiego. *Rys. tuszem.*
 507. Jak wyżej, *cynkotyp.*

f) VARIA

1918

508. Zakładka do książki, *cynkotyp.*

1922

509. Rysunek akcji Sp. akc. „Radziwiłł, Wimmer i Żeleńscy“, *cynkotyp.*

1920

510. Przysięga Puszkarzy lwowskich, karta iluminowana. *Akwarela.*

1924

511. Nalepka okienna „Cześć bohaterom“, *cynkotyp.*

1925

512. Winieta do Adresu, *litografja Pillera-Neumanna.*

DODATEK

1922

513. Projekt okładki z widokiem Taboru i Lwowa. *Rys. tuszem.*

1925

514. Okładka „Szarża pod Rokitną w pieśni“, *cynkotyp.*

1918

515. Projekt exlibrisu (wolny). *Rys. tuszem.*

1922

516. Projekt exlibrisu Marjańskiego ks. Leona Formanowicza w Gnieźnie. *Rys. tuszem.*

- 517—518. 2 Projekty nalepek na zbiory ks. Leona Formanowicza. *Rys. tuszem.*

1921

519. Adres Związku Polskich Towarzystw Naukowych we Lwowie dla Jana Kasprowicza. *Rys. akwarelq.*

1928

- 520—523. Adres dla Piotra Boncenne'a w Paryżu (4 karty). *Fotogr. Wieleżyńskiego.*

524. Herb m. Lwowa z „Virtuti militari“. *Rys. tuszem.*

1926

525. Cegielka Gimnazjum w Brzuchowicach. *Rysunek tuszem.*

1927

526. Projekt medalu Wystawy Łowieckiej we Lwowie 1927. *Rys. akwarelq.*

1922

527. Karton reklamowy dla firmy J. A. Baczewski. *Akwarela.*

1923

528. Karton reklamowy dla firmy J. A. Baczewski. *Rysunek tuszem.*

1922

529. Kościół w Goleszowie. *Akwafora.*

1923

530. Zaproszenia na chrzest dzieci artysty. *Akwafora.*

531. Winieta do Lwowskiej Biblioteki Sławistycznej. *Rysunek tuszem.*

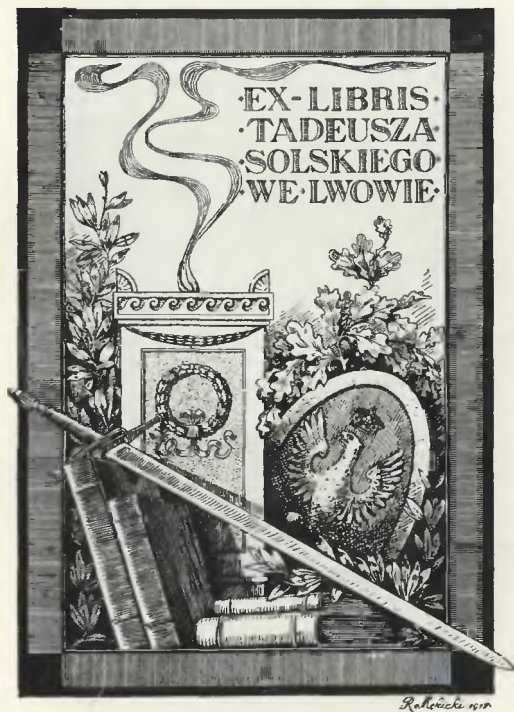

TABL. IX

Exlibris Rudolfa Męckiego (poz. 405).

TABL. X

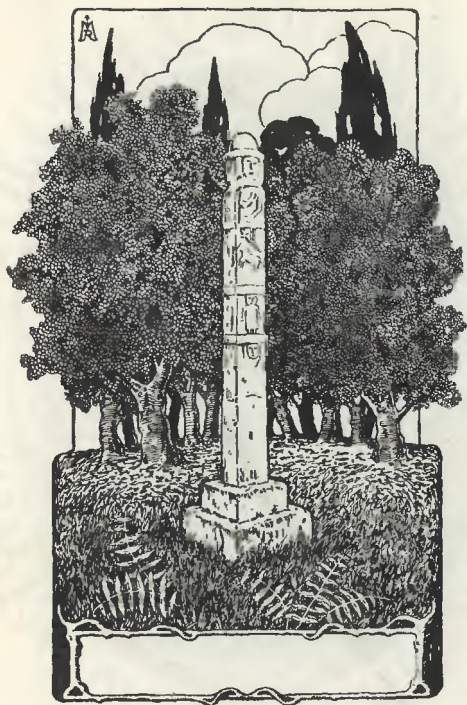

Projekt exlibrisu (poz. 420).

TABL. XI

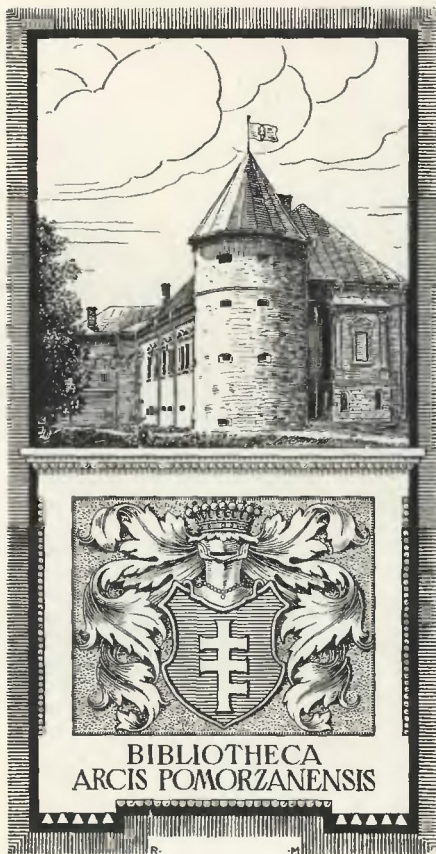
Exlibris Jana Jaszowskiego (poz. 418).

Projekt exlibrisu (poz. 435).

Exlibris hr. Chodkiewiczów (poz. 501).

Exlibris Zamku Pomorzańskiego (poz. 506).

KATALOG WYSTAWY PLAKATÓW LWOWSKICH

Wystawa plakatów objęła — ze względu na charakter całości wystaw — jedynie plakaty lwowskie i to w miarę zasobów poszczególnych zbiorów. Naogół nie sięgają one wstecz poza r. 1900, co jednak tłumaczy się faktem dość późnych w stosunku do zachodnich krajów narodzin tej gałęzi grafiki użytkowej w Polsce. Ettinger określa r. 1897 jako datę powstania pierwszego polskiego afisza artystycznego, Wdowiszewski mówi o r. 1894 (Stachiewicza plakat dla Wystawy Krajowej we Lwowie), — na naszej natomiast Wystawie zauważyć należy, jako zupełnie oderwane i przez długie lata — zdaje się — nie znajdujące naśladowców zjawisko, dwa plakaty firmy Pillera z informacją o odnowieniu i otwarciu na nowo tej najstarszej z istniejących obecnie drukarni lwowskich, wykonane prawdopodobnie w r. 1842. Po długich latach przerwy dopiero z początkiem obecnego stulecia plakat artystyczny zaczął być zjawiskiem codziennem, a dzięki współpracy poważnych firm drukarskich i wybitnych artystów — doszedł w najnowszych twórcach swych do wysokiego estetycznego poziomu. I tu, jak w grafice książkowej, postęp zaznaczyć się musiał w coraz doskonalszem dostosowywaniu się projektodawców do techniki afisza i jego celów. Operowanie śmiałą linią i plamą barwną, zharmonizowanie napisu i treści z rysunkiem — oto droga doskonalenia się afisza. Tę drogę przebył i pla-

kat lwowski. A choć może poza Lwowem, w innych ośrodkach pracy artystycznej, osiągnięto już więcej, niż u nas, — jednak naszym celem było danie obrazu tej skromnej tylko części plakatu polskiego, jaką jest nasz plakat lwowski, jako przyczynku do historii rozwoju grafiki drukarskiej we Lwowie.

Krystyna Remerowa

DRUKARNIA I LITOGRAFJA PILLER-NEUMANN

(Drukarnia Pillera istnieje od r. 1772, Zakład litograficzny otwarto w r. 1823, od r. 1893 działa pod firmą obecną.)

532. Auer C.: Drukarnia Piotra Pillera w połączeniu z odlewnią czcionek, stereotypią, zakładem sztuki rytowniczej i drukarnią na kamieniu... (ok. r. 1847).
75 (70) \times 56 $\frac{1}{2}$ (54).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
533. — Buchdruckerei in Verbindung mit Schriftgieserei, Stereotypie, Graviranstalt und Steindruckerei von Peter Piller... (ok. r. 1847).
74 $\frac{1}{2}$ (69 $\frac{1}{2}$) \times 56 $\frac{1}{2}$ (54).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
534. (Bez napisu. — Wystawa drukarska).
63 (60) \times 95 (87 $\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
535. Winterowski Leonard: (Część plakatu wystawy plakatów urządzonej w r. 1902 przez Kasyno Miejskie).
37 (34) \times 92 $\frac{1}{2}$ (91).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
536. Zajchowski F.: Jarmark wyrobów krajowych został przedłużony... (1904).
112 (105 $\frac{1}{2}$) \times 76 $\frac{1}{2}$ (74 $\frac{1}{2}$) *Piller i Druk. Udziałowa*.
Własność: Biblioteki Baworowskich.

537. (Janowski Stanisław): Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych otwarło wystawę obrazów Gabryeli Zapolskiej.
59 (52) \times 93 (90).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
538. Rembowski J (an): Wystawa Podhalańska (Tow. Przyj. Sztuk Pięknych). Lwów 1911.
100 (90 $\frac{1}{2}$) \times 70 $\frac{1}{2}$ (61).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
539. Sichulski (Kazimierz): Wieczór Wyspiańskiego... w sali Filharmonii.
128 (124) \times 96 (90).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
540. Toż — Od 5—15 września 1925, V Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie (Data przy podpisie: 1924).
125 $\frac{1}{2}$ (101) \times 95 (83 $\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
541. Toż — Powszechna polska wystawa architektury-rzeźby - malarstwa, Lwów, 1910.
76 $\frac{1}{2}$ (72) \times 112 $\frac{1}{2}$ (108).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
542. Stefanowicz Kajetan: Wystawa karnawałowa Ligi Pomocy Przemysłowej... (1911).
80 (73) \times 50 (43).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
543. Toż — Wystawa zbiorowa prac Kajetana Stefanowicza, 1913.
120 (102) \times 80 $\frac{1}{2}$ (75).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
544. Ryb(kowski) Marjan: (Tow. Przyj. Sztuk Pięknych) Sztuka a dziecko, 1910.
113 (101) \times 75 $\frac{1}{2}$ (68).
Własność: Biblioteki Baworowskich.

545. Wygrzywalski F. M.: Powszechna wystawa Sztuki Polskiej we Lwowie.
100 ($94\frac{1}{2}$) \times 133 (129).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
546. Toż. — Wystawa r. 1863, 28/VI—30/IX 1913.
130 (127) \times 94 (86).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
547. Toż. — Kałuskie sole potasowe, Kainit Stebnicki, 1926.
98 ($95\frac{1}{2}$) \times 70 (65).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
548. Jarocki Władysław: Wystawa wiosenna 1912, Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.
109 (97) \times 70 (67).
Własność: Książnicy-Atlasu.
549. (Witwicki Władysław): Lokal Księgarni Polskiej znajduje się obecnie przy ul. Akademickiej l. 4.
63 (60) \times $95\frac{1}{2}$ (87).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
550. Błocki Włodzimierz: Wystawa Sztuki Współczesnej, 1913.
115 ($112\frac{1}{2}$) \times 78 ($74\frac{1}{2}$).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
551. Toż — Wystawa Związku powsz. artystów polskich w Krakowie, Lwów 1913.
120 ($103\frac{1}{2}$) \times 80 ($75\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
552. Batowski (Stanisław): Lwowskie Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych otwiera Wystawę Sztuki Polskiej, 1916.
90 \times 126.
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

553. W(itkiewicz) I(gnacy): Wystawa futurystów, kubistów i t. p. w salach Lwowskiego Tow. Przyj. Sztuk Pięknych (1921).
 $80\frac{1}{2}$ ($72\frac{1}{2}$) \times $119\frac{1}{2}$ (110).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
554. (Kazubski) Lu-Can: II-gie Targi Wschodnie, od 5/IX do 15/IX 1922...
 $16\frac{1}{2}$ (15) \times 33 ($32\frac{1}{2}$).
 Własność: Książnicy-Atlasu.
555. Toż — Kakao-Kawa-Herbata Riedla 1925.
 126 (120) \times 95 (87).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
556. Liqueur Cointreau Triple-Sec.
 $105\frac{1}{2}$ (98) \times 84 ($76\frac{1}{2}$).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
557. (Gronowski Tadeusz) („Plakat“): The IVth Eastern Fair and Market, 5th to 15th 1924.
 $31\frac{1}{2}$ ($27\frac{1}{2}$) \times $48\frac{1}{2}$ (43).
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
558. Toż — („Plakat“): Lwow-Polonia, Al VI^{tea} Târg Orientale international... de la 5 la 15 Sept. 1926.
 63 ($54\frac{1}{2}$) \times $47\frac{1}{2}$ (39).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
559. Toż — („Plakat“): VII Targi Wschodnie we Lwowie 4—15/IX, 1927.
 95 ($88\frac{1}{2}$) \times 63 ($56\frac{1}{2}$).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
560. Toż — Ogólnopolska wystawa sportowa we Lwowie... 1927.
 94 ($73\frac{1}{2}$) \times 63 (49).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

561. Harland-Zajączkowska: Wystawa polskiej książki w Pałacu Sztuki, 1925.
95 (89) \times 63 (58).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
562. Skoczyła S Władysław: V Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie od 5/IX—15/IX, 1925.
59 (55 $\frac{1}{2}$) \times 39 $\frac{1}{2}$ (35).
Własność: Targów Wschodnich.
563. Neumann Jan: Uniknie pożaru, kto swoje budynki pomaluje farbą przeciwogniową „Feniks“, 1925.
93 (89) \times 62 (60).
Własność: Zakładu Piller-Neumann.
564. Wystawa budowlana, Lwów 5—15/IX 1926, łącznie z VI Targami Wschodnimi.
100 (86 $\frac{1}{2}$) \times 70 (57).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
565. Kalendarze tygodniowe... bloczkowe... dostarcza Piller-Neumann (1926).
125 (112 $\frac{1}{2}$) \times 94 $\frac{1}{2}$ (85).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
566. Na rok 1928 kalendarze dostarcza Piller-Neumann [Podpis: W. W.] 1927.
100 (81) \times 70.
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
567. VIII Międzynarodowe Targi Wschodnie we Lwowie od 2—12 września 1928. [Podpis: I. P., pod tekstem: M. A.].
100 (93 $\frac{1}{2}$) \times 70 (64).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

KSIĄŻNICA-ATLAS

(Powstała z firmy A. Przyszlak, czynnej od r. 1883, od r. 1921
nosi tytuł wymieniony w nagłówku)

a) LITOGRAFJA A. PRZYSZLAKA

568. (Bez napisu. — Orzeł na berle. Szablon prawdopodobnie dla „Sokoła“).

95 ($89\frac{1}{2}$) \times 62 ($62\frac{1}{2}$) ($56\frac{1}{2}$).

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

569. (Bez napisu. — Postać kobieca. Oczy zasłonięte przepaską, z fałdów sukni sypią się na ziemię pieśniadze. Wolne miejsce na napis).

95 ($86\frac{1}{2}$) \times 63 ($44\frac{1}{2}$).

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

570. Ilustrowane pismo humorystyczne „Śmigus“...

68 (62) \times 52 (46)

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

571. Najtańsze pismo codzienne Słowo Polskie...

63 ($80\frac{1}{2}$) \times 80.

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

572. Tow. Wzaj. Pomocy Literatów i Artystów ogłasza na dzień 12 marca wieczór ku czci Słowackiego.

106 (97) \times 75 (68).

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

573. „Głos“.

91 ($62\frac{1}{2}$) \times 62.

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

574. Wygrzywalski F. M.: (Bez napisu. Na wieczór bajek. Postać kobieca w wiejskim stroju z maską w rękę ; w tle również maski).

93 (obraz 58) \times 69 (66).

Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

575. Wygrzywalski F. M.: Wystawa kościelna (1909).
 $106 (100\frac{1}{2}) \times 76 (72)$.
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
576. — „Życie człowieka“ Sztuka fantastyczna Andrejewa. Teatr Miejski (1909?).
 $100 (93) \times 75 (68)$.
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
577. Stefanowicz Kajetan: Muzeum Przemysłowe Miejskie.
 $108 (102) \times 76 (64\frac{1}{2})$.
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
578. Kryciński W.: Reprodukcje artystyczne. Już wyszły korespondentki wykonane... według... W. Krycińskiego.
 $104 (101) \times 76 (70\frac{1}{2})$.
 Własność: Książnicy-Atlasu.
579. — I Wystawa prac amatorskich urządzona staraniem T-wa Miłośników Sztuki „Ziarno“, 1903.
 $106 (84\frac{1}{2}) \times 76 (70)$.
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
580. — Muzeum Przemysłowe Miejskie.
 $106 (102) \times 68 (65)$.
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
581. Zajchowski F.: Jarmark wyrobów krajowych we Lwowie... 1904.
 $107 (105\frac{1}{2}) \times 76 (72)$.
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
582. IV Złot Sokolstwa Polskiego we Lwowie, 28—29 czerwca 1903. (Podpis w owalu Z. P. lub Z. T.).
 $191\frac{1}{2} (186\frac{1}{2}) \times 106\frac{1}{2} (101\frac{1}{2})$.
 Własność: Książnicy-Atlasu.

583. Królikiewicz M.: Polskie Tow. Gimnastyczne „Sokół II” na wodach „Świtezi”... 1908.
63 (59) \times 96 (90 $\frac{1}{2}$).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
584. Laskowski Roman : „Ul”. 1911.
108 (99 $\frac{1}{2}$) \times 76 (71).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
585. Rutkowski K.: Raut wiosenny... 1911.
140 $\frac{1}{2}$ (90) \times 63 (58).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
586. Błocki Włodzimierz): Wystawa trzech: Błocki, Kurczyński, Wodyński, 1911.
100 (90) \times 70 (62).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
587. Kwieczyński G.: Lwowski park zabawowy.
106 (102 $\frac{1}{2}$) \times 76 (73 $\frac{1}{2}$).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
588. Gordon : Wilma mydło toaletowe.
95 $\frac{1}{2}$ (65) \times 63 (31 $\frac{1}{2}$).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

b) KSIĄŻNICA-ATLAS

589. R(ozwadowski) Z(ygmunt): Jubileuszowy zlot Sokolstwa Polskiego we Lwowie 1867—1922. Przerysował K. Haniszewski.
99 $\frac{1}{2}$ (94 $\frac{1}{2}$) \times 70 (68).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.
590. Harland: Książnica Polska, Tow. nakładowe i wydawnicze T. N. S. W. Atlas, Ska Akc. kartograficzna i wydawnicza.
100 (81) \times 70 (60).
Własność : Biblioteki Uniwersyteckiej.

591. Bartłomiejczyk E.: Książnica-Atlas T. N. S. W.
100 (69) \times 63 (51).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

„KARPALIT“ S. A.

(Jako litografja Plutera istnieje od r. 1891 do r. 1910, w latach 1910—13 pod tem samem kierownictwem jako Litografja „Promień“, następnie do r. 1914 jako Litograf. Akc. Tow., poczem przyjmuje nazwę „Karpalit“).

a) LITOGRAFJA „PROMIEŃ“ A. PLUTERA

592. Litografja „Promień“ A. Plutera...

95 (89) \times 70 (56).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

593. Winterowski L(eonard): Pałac sportowy...,
1910.

95 (87) \times 73 (57).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

594. — Bal i koncert w r. 1807, 1911.

100 (92½) \times 70 (64½).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

595. Blaszkę E. I.: Wesoła Jama, 1911.

126 (122) \times 95 (89½).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

596. Olszewski M.: Zdrój mieszczański. Najlepsze
piwo krajowe ks. Sanguszków w Tarnowie.

125½ \times 95.

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

597. — Zdrój mieszczański. Najlepsze piwo krajowe
z browaru ks. Sanguszków...

63 (59) \times 95 (91).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

b) LITOGRAFICZNE AKC. TOWARZYSTWO

598. W(aachtel) (Wilhelm): Tow. Przyj. Sztuk P.
Wystawa dzieł W. Wachtla.
 $77\frac{1}{2}$ ($70\frac{1}{2}$) \times 54 (47).
Własność: Dr. M. Reichensteina.
599. Olszewski M. Zdrowotne tutki i bibułki cyga-
retowe „Balsam“, 1913.
96 ($89\frac{1}{2}$) \times 121 ($112\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
600. Sperber Zygmunt: Marja Delward, Marc
Henry. Sceniczne wieczory pieśni... 1914.
125 ($120\frac{1}{2}$) \times $95\frac{1}{2}$ ($88\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
601. — Wielki Akademicki Bal Maskowy, 1914.
 $124\frac{1}{2}$ ($114\frac{1}{2}$) \times 95 (51).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
602. Lilien E. M.: Wystawa prac graficznych E. M.
Liliena w Tow. Przyj. Sztuk Pięknych we Lwowie
w. r. 1914.
106 (94 \times 69 (65).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
603. K u t z e r E.: Kriegsausstellung der k. u. k. II Armee
Lemberg 1916.
101 (82) \times 71 (53).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
604. Schenker: Kazimiera Rychterówna, 1917.
 $63\frac{1}{2}$ \times $47\frac{1}{2}$.
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
605. Witwicki Władysław: Obywatele! Powraca
do Lwowa... Tadeusz Rutowski..., 1917.
124 (120) \times 90 ($84\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Baworowskich.

606. Jarocki Władysław): Ziemski Bank Kredytowy, Tow. Akc. we Lwowie.
95 ($94\frac{1}{2}$) \times $53\frac{1}{2}$ (60).

c) „KARPALIT“ S. A.

607. Batowski S(tanisław): Targi Wschodnie, Foires Orientales, 25/IX—5/X, 1921.
67 (65) \times $98\frac{1}{2}$ (96).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
608. Lo-Kittay.
122 ($117\frac{1}{2}$) \times 90 (85).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
609. K(leinmann) F(ryc): Piotr Mikolasch i Ska, Perfumerja, Kosmetyka...
44 ($40\frac{1}{2}$) \times 30 ($26\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Baworowskich.
610. Peng, Znakomita szwedzka kąpiel pieniąca „Osmos“.
 $90\frac{1}{2}$ (86) \times $59\frac{1}{2}$ ($55\frac{1}{2}$).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

ZAKŁADY GRAFICZNE A. HEGEDÜS

(Zał. w r. 1899, pod obecną firmą istnieją od r. 1922).

611. Jarocki Władysław: Wystawa wiosenna 1912, Tow. Przyjaciół Sztuk Pięknych.
100 (97) \times 70 (67).
Własność: Książnicy-Atlasu.
612. Kostynowicz K(azimierz): Szczutek jedyny w Polsce barwny tygodnik satyryczno-polityczny.
62 (58) \times $46\frac{1}{2}$ ($45\frac{1}{2}$).
Własność: Dr. M. Reichensteina.

613. Cz e r m a ń s k i Z d z i s ł a w: Szczutek.
 43 (39) \times $34\frac{1}{2}$ (32).
 Własność: Dr. M. Reichensteina.
614. III Targi Wschodnie, Lwów, 5—17 września 1923.
 31 (28) \times 45 (42).
 Własność: Książnicy-Atlasu.
615. „Janka“ z Fabryki serów deserowych, Tarnopol.
 29 ($26\frac{1}{2}$) \times 45 (43).
 Własność: Książnicy-Atlasu.
616. Żydowskie Szczęście.
 100 ($97\frac{1}{2}$) \times 70 ($68\frac{1}{2}$).
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
617. Małopolski Klub Automobilowy, Lwów. (Podpis: M. W.).
 68 (47) \times 99 ($97\frac{1}{2}$).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
618. Najżywszy dziennik demokratyczny Kurjer Lwowski.
 36 ($34\frac{1}{2}$) \times $25\frac{1}{2}$ (24).
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
619. M u n d H e n r y k: („Propaganda artystyczna“):
 Rucker-Konserwy.
 100 ($94\frac{1}{2}$) \times 74 (69).
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
620. — („Propaganda artystyczna“): Teatr Semafor.
 95 ($86\frac{1}{2}$) \times 63* (61).
 Własność: Biblioteki Baworowskich.
621. N e u m a n n J a n: I Międzynarodowy Targ samochodowy 5/IX—15/IX 1925. Targi Wschodnie we Lwowie.
 46 ($43\frac{1}{2}$) \times $28\frac{1}{2}$ ($26\frac{1}{2}$).
 Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

DRUKARNIA ARTURA GOLDMANA

(zał. w r. 1897)

- 622. Wystawa obrazów Fryderyka Pautscha.
90 ($77\frac{1}{2}$) \times 63 (56).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
- 623. Propaganda artystyczna. Plakaty, opakowania...,
ogłoszenia.
32 (30) \times 24 (18).
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 624. Peiper Tadeusz: Nowe usta. Odczyt.
95 ($91\frac{1}{2}$) \times 63 ($50\frac{1}{2}$).
Własność: Dr. M. Reichensteina.
- 625. („Propaganda artystyczna“): Chcesz radjo?
95 (84) \times 63 (54).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

DRUKARNIA SŁOWA POLSKIEGO

(zał. w r. 1897)

- 626. Suchar: Wystawa dzieł Artura Grottgera, kwiecień—maj 1906. (Drzeworyt).
131 (125) \times 98 (88).
Własność: Biblioteki Baworowskich.

DRUKARNIA I LITOGRAFJA I. JAEGERA

(zał. w r. 1898, Jaeger zakupił ją w r. 1907)

- 627. (Mund Henryk): Spełnijcie obowiązki wobec sieroty. Związek Tow. Opieki nad sierotami żyd. Rzplitej Polskiej.
100 (99) \times $70\frac{1}{2}$ ($68\frac{1}{2}$).
Własność: Dr. M. Reichensteina.

„LITOS“
(zał. w r. 1908)

628. (Mund Henryk): Wystawa kartonów dekoracyjnych Henryka Munda, Tow. Przyj. Sztuk Pięknych, 1927.

94 \times 52 $\frac{1}{2}$.

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

DRUKARNIA FRIEDMANNA
(zał. w r. 1908)

629. Kleinmann Fryc.: Ucz się kierować samochodem.

70 (61 $\frac{1}{2}$) \times 100 (90).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

BEZ BLIŻSZYCH SZCZEGÓŁÓW

630. Wystawa przyrodniczo-lekarska i higieniczna X. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich. Lwów, 1907. (Podpis S. R.).

110 (106) \times 80 $\frac{1}{2}$.

Własność: Biblioteki Baworowskich.

631. Wygrzywański M. F.: Merkury, 1910.

136 (127) \times 97 $\frac{1}{2}$ (94).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

632. Olszewski M.: Lwów, Wystawa motorów, 1914.

63 $\frac{1}{2}$ (60 $\frac{1}{2}$) \times 48 (44).

Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.

633. Nowakowski Tadeusz: „Elektryczność“
Wacław Nagórski i Ska.

61 \times 46 $\frac{1}{2}$.

Ze zbiorów Ludwika Feigla.

634. Zajchowski: (Bez napisu: Legjonista-Beliniak na koniu).
124 (120) \times 90.
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
635. Grus: Czytajcie Szczutka.
94 $\frac{1}{2}$ (80) \times 63 (55).
Własność: Książnicy-Atlasu.
636. Witwiczki Władysław: Szczutek wychodzi dwa razy na miesiąc, 1918.
63 \times 47 (42).
Własność: Biblioteki Uniwersyteckiej.
637. Sichulski (Kazimierz): Rzeczpospolita, Pismo codzienne...
100 (94) \times 70 (64 $\frac{1}{2}$).
Własność: Książnicy-Atlasu.
638. Janisz J.: Technicy lwowscy wznoszą II-gi Dom Techników.
88 $\frac{1}{2}$ (82 $\frac{1}{2}$) \times 63 (60).
Własność: Książnicy-Atlasu.
-

Odpowiadając terminiejszemu postępowi ze sztukach
urzędowy został na nowo
istniejąca od lat wielu przy ulicy Bzrakowskiej pod liczbą domów 94.

DRUKARNIA
PIOTRA PILLERA
w połączeniu
z GOSPODARSTWEM KSIĘGARNI, STEROTYPII,
ZAKŁADEM SZTUKI RYTOWCZEJ
DRUKARNIĄ NA KAMIENIU

A to w tym opowiadaniu, że pod wzmiankę po napisaniu w rękach naszego
wielu odpowiednio rzeczonym wykładem sztuki i w języku polskim, słowem
kwestionem przynajmniej i takowe pięknie opowiadanie i napisanie nakładem.

Stawiam odwołania różnych dostarczających najnowszym w języku polskim i
polityce ku wszelkim drukarni, po rękach napisanych, których wzory będą mogły
być odwołane do każdego opowiadania przedłożone.

Właściwą dopłatą wianowej publikacji przynajmniej będą zamawiane dla
wspomnianej drukarni w drodze książki P. F. Franciszka Pillera i spółki, w mieście przy
placu katedrałnym pod liczbą domów 22; należyż toż samemu wydanych nakładem drukarni
litograficznych krajowem gazetych i z opowiadaniem w języku polskim i
niemieckim w rękach wszystkich lub pojedynczych wydawnictw, obramów litograficznych
tytułów podwójnych modułami domów w języku polskim, nakładem po siatek wzmianek
w rękach wszystkich do parochialnych, domowolnych i dworskich urzędów
pożarych papierów drukarskich.

Auer C.: Plakat na nowo urządzonej Drukarni Pillera
(ok. r. 1847) (zob. poz. 532).

OD 5 DO 15 WRZEŚNIA 1925
V. MIĘDZYNARODOWE
TARGI WSCHODNIE
WE LWOWIE

INFORMACJE: BIURO CENTRALNE, LWÓW, UL. JAGIELLOŃSKA 1.

ST. PELLER-REDAKTOR, LWÓW

Witkiewicz Ignacy: Plakat wystawy futurystów
(zob. poz. 553).

**INTROLIGATOROWIE I BIBLIJOFIL
STAREGO LWOWA**

Naukowe zbadanie dziejów introligatorstwa lwowskiego jest dopiero w toku. W obecnej chwili materiały archiwalne mają jeszcze przewagę nad rzeczowymi i mimo, że obydwa rodzaje są niebardzo obfite, pozwalają skreślić ogólny pogląd na rozwój rzemiosła introligatorskiego.

Pierwsze zapiski o iluminatorach i introligatorach sięgają ostatniego dwudziestolecia XV wieku. Wymieniają one kilku pracowników, o dwóch zaś mówią nieco więcej, nazywając ich *introligatores vel impressores*. Musieli oni wykonywać pracę w sposób bardziej artystyczny, zdobiąc książki wyciskami ślepymi lub złoconymi. Mistrzami tymi byli „*ligator*“ Jan, przypuszczalnie introligator arcybiskupi i iluminator „*magister*“ Jan Szepher, zdobiący księgi, prawdopodobnie osób duchownych, jedynych wówczas właścicieli księgozbiorów. Rywalizował z Szepherem Michał Dropan, Wołoch z pochodzenia, będący równocześnie odźwiernym miejskim. Słyszymy także o działalności trzeciego iluminatora Bernarda Pissarka, który zamyka wiek XV. W połowie XVI stulecia poznajemy introligatorów Stanisławów Parwusów, ojca i syna, z których pierwszy znany jest z działalności w Krakowie, młodszy zaś odziedziczywszy warsztat ojcowski pracuje we Lwowie aż po rok 1590. Wymieniając tylko introligatorów Zygmunta i Syksta bliżej nieznanych, zatrzymać się dalej należy przy wybitniejszym Jodoku Joście.

Jego dziełem jest zapewne piękna i bogata oprawa, którą syndyk miejski Paweł Szczerbic ująć polecił swoje dwa dzieła *Speculum Saxonum* i *Ius municipale*, ofiarowując je Radzie miasta. Jak szeroką działalność rozwijali introligatorowie, ustala dopiero badania materiału faktycznego. Archiwalne zapiski ilustrują jedynie rolę introligatorską wobec administracji miejskiej. Tu korzystała z ich usług kancelarja radziecka, oddając do wiązania tomy aktów. One więc stanowią jedyny materiał, co do którego istnieje narazie pewność, że wyszedł z pracowni introligatorów lwowskich. Trudno bowiem przypuścić, by tak ważny i żywotny instrument zarządu miasta jak akty, wysyłano do oprawy do odległego Krakowa, a to tem bardziej, że wszystkie księgi otrzymywały jako superexlibrisy odciśki pieczęci urzędowych, godeł zawsze pilnie strzeżonych. Przyjęliśmy więc oprawy aktów miejskich za materiał, nie nasuwający żadnej wątpliwości co do swojej provenjencji. Można nadto, z wielkiem prawdopodobieństwem, przyznać wytwórczości lokalnej drogą analogji także i inne oprawy, z poprzednimi identyczne w charakterystycznych szczegółach.

Tę samą metodę w ustaleniu twórczości introligatorskiej zastosować przyszło również do opraw w. XVII i XVIII, z których niniejsza Wystawa wykazuje materiał, pochodzący wyłącznie z ksiąg miejskich.

Pod względem zewnętrznego wyglądu i sposobu wykonania, nie wybiega ówczesna oprawa aktów miejskich poza przyjęte wszędzie i stosowane w praktyce formy. Lwowska oprawa XVI i XVII wieku posługuje się materiałem ogólnie używanym, a więc brązową skórą cielęcą, na desce lub kartonie, z wyciskami ślepymi i złoczeniami. Ornamentyka okładek skupia na

sobie cały współczesny aparat zdobniczy. Przedstawia więc renesansowe ramki z wyciskiem figuralnym lub rodzajowym, obramowania wypełnione rysunkiem girlandowo prowadzonym, listwy, znaki zdobnicze, obwódki linjowe, arabeskowe narożniki na złożonym kreskowanym tle, winiety z wizerunkami świętych, a wszystkie te elementy użyte ze średnim artyzmem, w różnej kombinacji i rozmieszczeniu. Ożywiają oprawę superexlibrisy, do których na naszym materiale służył herb miasta w kilku typach. Najstarszy, to pieczęć ławników, w której widnieje spinający się lew w otwartej bramie o jednej wieży, z napisem w otoku: „*Sigillum Dominorum Scabinorum Leopoliensium*“ z datą 1545. Po r. 1630 występuje pieczęć radziecka z nowym herbem miasta; w bramie o trzech wieżach lew z gwiazdą w prawej łapie. Emblemat heraldyczny zmienia się w pierwszej połowie XVIII w. na lwa z gwiazdą otoczonego napisami. Raz wyzłocił introligator na kartuszu tylko samą postać lwa jako symbol miasta. Nierzadko spotyka się zamiast herbowego stempla ozdobne złożone winiety różnych kształtów. Bogatą i dobrze zachowaną szatą zewnętrzną wpada w oko tom aktów sądowych ormiańskich z końca XVI w. pozycja nr. 648. Wśród zwyczajnych motywów zdobniczych, widzimy na obydwu okładkach po dwie sztance, górne przedstawiają sceny biblijne, dolne zaś z historii i mitologii.

Obraz zainteresowania, jakim książka cieszyła się wśród lwowian, szczególnie w XVI i XVII w., nie byłby pełny, gdyby nie przedstawił kilka postaci starożytnego Lwowa, ludzi o wybitnej kulturze, głęboko wykształconych, którzy książkę mieli w życiu za nieodstępnego towarzysza i gromadzili ją z zamiłowaniem.

Własnoręczne zapiski na kartach książek, których byli właścicielami, przekazały ich nazwiska, a zarazem dają nam poznać mnogość i różnorodność dziedzin ich zamięłowania a nawet pochodzenie ich kultury. Otwierając szereg zbieraczy miłośników książek staro-
 Lwowa XVI w., wskazać należy znanego już uczonego syndyka miejskiego, następnie długoletniego sekretarza kancelarii królewskiej, Pawła Szczerbica. Niestety dotąd znamy tylko drobne szczątki jego, jak sam stwierdza — bogatej biblioteki, która po śmierci twórcy rozprószyła się. Jako kolekcjoner rysuje się wyraziście bogaty, światły Ormianin, Jerzy Iwaszkowicz, którego księgozbiór wypełniała literatura religijna, gromadzona w najświeższych współczesnych wydawnictwach. Wiernem odbiciem gorącego umiłowania nauki i praktycznego zajmowania się jej zagadnieniami jest kompleks książek, które w pierwszej połowie XVII stulecia należały do poszczególnych członków rodziny Alembeków. Ta, pochodzeniem niemiecka rodzina, której dwaj pierwsi przedstawiciele z nad Renu przesiedlili się do Lwowa, już w osobach samych przyby-
 szów zżyta głęboko z nowym otoczeniem, dała miastu w dalszych pokoleniach tak potężne osobistości, jak Jan i Walerjan Alembekowie, którzy w duchowym życiu miasta zajęli stanowisko przewodnie. W największej ilości spotyka się księgi Walerjana, który jako lekarz gromadził fachową biblioteczkę. Nie ustępowali im prawdopodobnie co do rozmiarów kolekcji książek, ani znany doktor medycyny Erazm Sykst (XVII w.), który w ciężkich i niebezpiecznych chwilach stał się prawnym obrońcą majątku miasta, ani wybitna postać rajcy Andrzeja Mądrowicza Potrykowskiego, który nie dał pójść na marne opuszczonej drukarni

pierwszych stałych drukarzy lwowskich, a kupiwszy ją, przez dwa lata z rzędu w niej pracował.

Możemy więc obejrzeć drobne cząstki księgozbiorów ludzi, którzy w duchowe dzieje Lwowa z przed trzech wieków weszli jako najlepsi i najgodniejsi przedstawiciele kultury jego wewnętrznego życia.

KSIĘGI MIEJSKIE

WIEK XVI

Inducta iudicii civilis.

639. T. 3. 1535—1538.

Deska, sk. ciel., bronz., 33×21 cm. Okładka górna, w ramach zewn. o ślepych obwódkach, główki, w wewn. sceny biblijne; w rogach pola wew. małe, złożone ozdobniki i sentencja. W pasie u góry między ramkami *Regestrum iuris Theutonici*, u dołu 1535. Okładka dolna podobna. Grzbiet wzorzysty. Szczątki zapinek.

640. T. 6. 1546—1552.

Deska, sk. ciel., bronz., 33×20 cm. Okładki wierzchnie, wyciski, portrety królów, drobne ozdobniki, motywy figuralne, stylizowane liście, w środku pieczęć ławnicza, w bramie z jedną wieżą wspinający się lew, rozstawiona data MC—XLV, napis *Sigillum Dominorum Scabinorum Leopoliensium*. Powyżej *Acta actorum dominorum scabinorum inclitae regiae civitatatis leopoliensis 1546*.

641. T. 11. 1564—1569.

Deska, sk. ciel., ciemno-bronz., 33×20 cm bardzo zniszczona. Obie okładki mają u góry i dołu szerokie listwy girlandowe, sceny i figury biblijne. W polu wewnątrz. okładki wierzch. złożone narożniki dziś wytarte i drobny herb miasta, na kartuszu lew. Powyżej herbu *Acta* poniżej *iudicii civilis leopoliensis 1564*. Resztki zapinek.

642. T. 14. 1579—1582.

Deska, ciel. sk., bronz., 33×21 cm. W obramowaniach okładek zwykle motywy zdobnicze z pieczęcią ławników lwow. na górnej okładce (jak nr. 640). Odcisk objęty cyframi daty

1579, między pasami *Acta iudicaria leopoliensia*. Resztki zapinek.

643. T. 15. 1582—1585.

Deska, sk. ciel., bronz., 31×21 cm, składowe elementy zdobnicze zwyczajnie używane. W prostokącie wewnętrznym okładki górnej małe narożniki renesansowe, w środku, na złożonym kratkowanym tle, pieczęć radziecka, w bramie o trzech wieżach lew, wokół napis *Sigillum civitatis lemburgensis*. Zapinek brak.

644. T. 27. 1614—1616.

Deska, sk. ciel., bronz., 32×20 cm. Obie okładki ze ślepymi listwami figuralnymi i girlandowemi. Na górnej, w rogach pola wewnętrznego, złożone główki aniołków ze skrzydełkami, w środku rombowy arabeskowy ornament, powyżej napis *Acta controversiarum in iudicio civili leopoliensi 1614—1616*. Zapinek brak.

Inducta officii advocatialis.

645. T. 14. 1606—1607.

Deska, sk. ciel., bronz., 32×20 cm. Okładka górna, wąska listewka z medaljonikami, w środku winieta rombowa floryzowana z wypukłym medaljonem bez wycisku. U góry i dołu ornamentu napis *Acta officii advocatialis A. D. 1606*. Okładka dolna, motywy girlandowe, postaci ewang., główki.

646. T. 30. 1668—1669.

Deska, sk. ciel., bronz., z odcieniem czerwonym, 32×20 cm. Okładka górna, listwa zewnętrzna szeroka, girlandowa, w środku złożony odcisk nowej pieczęci radzieckiej, w bramie o trzech wieżach zwrócony w prawo wspinający się lew z gwiazdą w prawej łapie. U góry napis *Acta Officii*, u dołu *advocat. leopol.* Okładka dolna, ramka girlandowa, wewnątrz w kolumnach pionowych figury biblijne.

Exposita proventuum civitatis leopoliensis.

647. 1582—1585.

Sk. ciel., bronz., 32×20 cm. Okładka górna, listwa girlandowa. Ramka wewn. o renesansowym rysunku figuralnym

zamyka pole prostokątne, zdobne ślepemi linijkami. W pasie między ramkami u góry wycisk *Registrum*. W polu wewn. okładki dolnej w pionowych floryzowanych pasach główki. Grzbiet tłoczony ślepo, wzorzysty. Resztki wiązań.

648. *Acta iudiciaria armenorum civilium leopolien-sium* 1584—1596.

Oprawa bogata. Deska, sk. ciel., bronz., $39\frac{1}{2} \times 25$ cm. Okładka górna, ramka zewu. popiersia królów, ramka następna figuralna, listewka wewn. girlandowa. Pole wewn. w obramowaniu słupkowem, dwie winiety, górna scena biblijna ofiara Izaaka, niższa figura, postać sprawiedliwości w renesansowym stroju z mieczem i różgą. Okładka dolna identycznie zdobiona, w środkowym polu u góry, sen Jakóba, u dołu figura, Lukrecja. Pod każdą sentencję, przy ostatniej data 1566.

WIEK XVII

649. *Iudicium civile armenorum*. T. 5. 1601—1604.

Deska, sk. ciel., ciemno-bronz., $32\frac{1}{2} \times 19\frac{1}{2}$ cm. Okładka górna, listwa zewn. renesansowa, z drobnymi medaljonikami, listewka wewn. girlandowa. W obszernym prostokącie wewn. na złożonym kreskowanym tle narożniki, między narożnikami drobne ozdobniki. W środku owalny złożony ornament renesansowy na kresk. tle, otoczony wieńcem stylizowanych kwiatów. Okładka dolna obramowana girlandowo, prostokąt wewnętrzny wypełniają w pionowych pasach od-ciski scen biblijnych. Jedna klamra.

650. *Objaśnienie albo wywód, składów primo deposi-torium albo skład z r. 1660.*

Deska, ciemno-czerw. sk. ciel., glansowana, $32\frac{1}{2} \times 18\frac{1}{2}$ cm, ze złożeniami. Okładki z szerokiem obramowaniem ozdob-nem, złożonym z kilku wąskich listewek. W polu wewn. stylizowane narożniki, superexlibris, herb Lwowa w bramie o trzech wieżach zwrócony w lewo wspinający się lew, z gwiazdą w prawej łapie. Okładka dolna identyczna. Grzbiet ozdobiony dwurzędem stylizowanych kwiatów.

WIEK XVIII

651. Manuale regestum cassae frustorum.

Sk. ciemno-bronz., 32.5×20 cm, w środku pieczęć miasta, w otwartej bramie o trzech wieżach lew zwrócony w prawo, stojący na dwu łapach, z gwiazdą w lewej łapie, napis okólny *Sigillum urbis leopoliensis metropolis Russiae*. Powyżej superexlibrisu drobny napis w nagłówku przytoczony, poniżej data M D C C XXVI. Takież superexlibris na dolnej okładce.

652. Prothocolon sessionum collegialium magistratus. A. D. 1755.

Sk. bronz. Na brzegach okładek wąskie ślepe obwódki, w środku okładki zewn. wyciśnięty superexlibris, herb miasta, w otwartej bramie o trzech wieżach lew zwrócony ku prawej stronie z gwiazdą w łapie. W otoku napis, *Sigillum urbis leopoliensis metropolis Russiae*. U góry, wyżej podany wycisk i data MDCCLV. Szczątki wiązań.

KSIĘGI PRYWATNE

653. Szczerbic Paweł: Speculum Saxonum. Lwów 1581.
Ius Municipale. Lwów 1581.

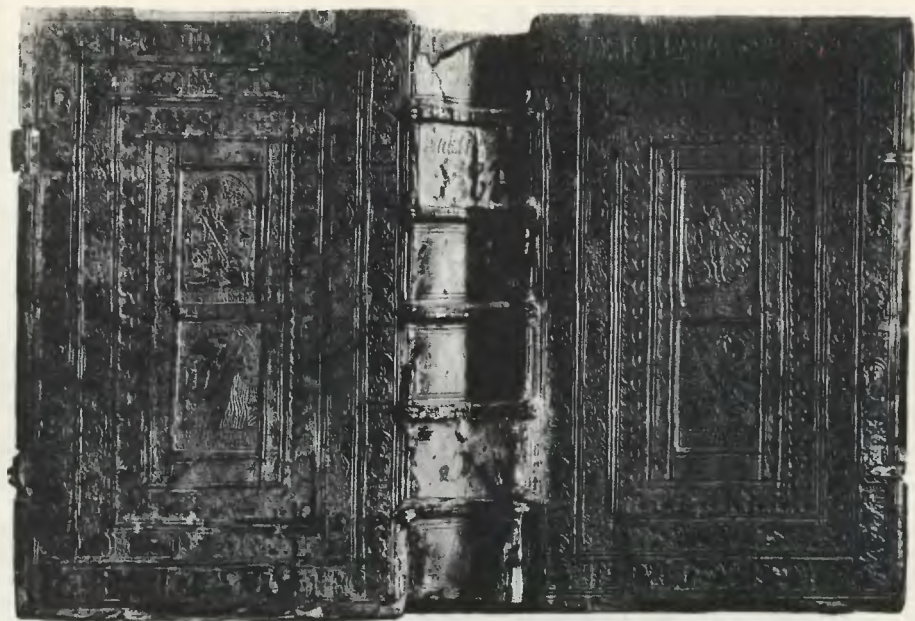
Księga ofiarowana Radzie miejskiej, oprawa wytworna. Deska, sk. ciel., bronz., glansowana, 32×20.5 cm. Okładka górna przedstawia dwa współśrodkowe prostokąty; ozdoby złożone, skupione w wewnętrznym, składają się z narożników, winiety środkowej i mniejszych bocznych. Wycisk powyżej środkowej winiety, *Spe. Sax.*, poniżej, *Polskie*. Okł. dolna w głównych elementach równa wierzchniej, miejsce środkowej winiety zajmuje superexlibris herb miasta jak w numerze 640. Ponad i poniżej pieczęci dedykacja, *D. D. C. O. S. S. Leopoliens.* Data oprawy 1581. Księgę wyróżnia bogate, złożone, wzorzyste żłobienie brzegów. Ślady okuć i zapinek.

Własność Biblioteki W. hr. Baworowskiego.

654. Biblia cum concordantiis Veteris et Novi Testamenti. Lugduni 1529, J Crespin.

Deska, sk. ciel., bronz., glans. 36×24 cm. Wyciski linjowe ślepe, w wewn. prostokącie złocone, narożniki i także winieta z głową Chrystusa. Napis złocony *Biblia sancta* i data 1574. Okł. dolna, superexlibris herb Szczerbica *Róża* i sentencja, *Frustra vivit qui nemini prodest*. Wytłoczone nazwisko właściciela *Paulus Szczerbicz*. Okucia mosiężne i zapinki.

Własność Biblioteki Zakł. Narodowego im. Ossolińskich.

Oprawa aktów sądu ormiańskiego z r. 1584—1596.

KSIAŻKI U LWOWIAN

WIEK XVI

Paweł Szczerbic.

655. Sextus decretalium liber a Bonifacio Octavo in concilio lugdunensi editus. Venetiis 1525. Heredes O. Scotii. *Paulus Szczyrbicz suo suorumque usui a Stanislao Radoszice i[uris] u[triusque] d[octoris] tomos hosce tres iuris canonici comparavit fl. 7. 1581 die 3. Octobris Cracoviae.* Tekt. Później własność Jana a następnie Fryderyka Alembeka.

Jerzy Iwaszkowicz.

656. Heidenstein R.: De bello moscovitico commentariorum libri sex. Cracoviae 1584. Łazarz. *Georgii Iwaszkowicz et amicorum 1597.*
Perg.
657. Cyrillus archiep.: Catecheses illuminatorum Hierosolymis XVIII quinque mystagogicae. Coloniae 1564. M. Cholinus. *Ex libris G. Iwaszkowicz Leopoliensis A. 1597.*
Deska, sk. ciel., bronz., ślepe i złoc. wyciski.
658. Baronius C.: Annales ecclesiastici, T. 2—10. Antv. 1597—1603. Platin. *Ex libris Georgii Iwaszkowicz 1597.*
Perg. ze złoc. wyciskami. Narożniki o renesansowej winiecie na złoc. kreskowanym tle.

659. *Ireneus sanctus*: Opus eruditissimum in quinque libros digestum. Basileae 1560, *Georgii Iwaskowicz et amicorum a. 1592. Leopoli flor. 3.*
Deska, sk. bronz., ciel., ślepe i zloc. wyciski.
660. *Lactantius Firmianus*: Opera quae extant omnia. Basileae 1563, H. Petrus. *Ex libris G. Iwaskowicz*, niżej, *Ex libris Ioannis Iwaskowicz et amicorum.*
Deska, sk. ciel., bronz., tłoczono ślepo i ze złoceniami.
661. *Stobaeus J.*: Sententiae ex thesauris Graecorum. Basileae 1549, Chr. Froschauer. *Georgii Iwaskowicz et amicorum.*
Deska, sk. ciel., bronz., ze ślepem i zloc. wyciskami.
662. *Sudor Joh.*: Summa domini Armacani in questionibus Armenorum noviter impressa. Paris b. r. w., Petit. *Georgii Iwaskowicz.*
Perg. z wyc.
663. *Canisius P.*: Opus catechisticum sive de summa doctrinae christianae. Coloniae 1586, G. Calenius. *Georgii Iwaskowicz et amicorum Cracoviae a. 1603.*
Perg. z wyc.
664. *Lipomanus Al.*: De vitis sanctorum T. 1--3. Venetiis 1581. *G. Iwaskowicz, Venetiis a. 1596.*
Perg. barwiony zielono.
665. *Gregorius Nazianzenus*: Operum libri tres. Basileae 1571, Off. Hervagiana, *G. Iwaskowicz Venetiis a. 1596.*
Perg. barwiony zielono.

WIEK XVII

Fryderyk Alembek.

666. *Lanspergius Joh.*: De agone seu passione Christi libri tres. Coloniae 1536. *M. Friderici*

Alembek phiae ac. s. Teol. doctoris A. 1637. 17 Nov.

Zob. też poz. Nr. 655.

Jan Alembek.

667. Volaterranus R.: Comentariorum urbanorum libri XXCVIII. Basileae 1530, Froben.

Bez k. tyt., *Joannes Alembek coss. leopol. emi in foro scrutario A. 1618.* Na wklejce okładki wierzch. zapiska rękopiśmienna Alembeka.

Deska, sk. z wyciskami ślep. i zloc. (postaci i sceny bibl.). Exlibris „*Sreniawa*“ Piotra Kmity. Wycisk, *Volateranus 1540.*

668. Plautus M. A.: Latinae comoediae. Lugduni Batav. 1589, Off. Plantiniana. *Fida supplex Johannis Alnpeck leopoliensis empti in foro seculari Leopoli idibus martii anni 1660.*

Sk. z renesansowymi ornamentami w środku okładek. Zob. też poz. Nr. 655.

Walerjan Alembek, lekarz.

669. Castellus Barth.: Lexicon medicum graecolatinum ex Hippocrate et Galeno desumptum. Messanae 1598, P. Brea. *Valerianus Alembek artium et phiae baccalaureus.*

Perg.

670. de Niccolinis Annib.: De curativis, ac mittendi sanguines scopis disputationes in genere. Perusiae 1591, P. Petrutius. *Valeriani Alembek med. doct. Hodie Julii Ginter nepotis eius 1712.*

Perg.

671. Montuus Hier.: Compendiolum curatricis scientiae longe utilissimum. Lugduni 1556, J. Tornaesius. *Lud. Val. Alembek m. d. post fata Pauli Kocyłowski.*

Dawny właściciel Andrż. Mądrawicz Potrykowski zapisany z praw. brzegu. Perg.

672. **Columbus Mich.:** Hieronymi Mercurialis Foroliviensis liber responsorum et consultationum medicinalium. Basileae 1588. *Valeriani Alembek med detr. cons leop. Hodie Iulii Ginter nepotis eius.* Perg.
673. **Polidorus Vergilius:** De rerum inventori-
bus libri octo. Basileae 1540, Mich. Isingrimius.
Valeriani Alem(bek).
Karton.
674. **Cassiodorus Aurelius Meng.:** Variarum
libri XII et Chronicon, ad Theodoricum regem.
Iordani episcopi raventinatis, de origine acti-
busque Getaerum liber I quo XII Cassiodori li-
bros de eadem historia complexus est. Parisiis
1583, S. Nivellius. *Valeriani Alembek med. doct.*
cons. leopol.
Perg.
675. **Roverus Pontanus R.:** Rerum memorabi-
lium... Coloniae 1559. *Val. Alembek.*
Deska, sk. bronz., śl. wyciski, sceny biblijne, u góry okład.
wierz. wycisk *Rerum memoria.* Resztki klamer.
676. **Galenus:** Librorum prima classis. 4 ed. Venetiis
1550, apud Iuntas. *Valeriani Alembek med. doct.*
cons. leopol.
Sk.
677. **Arrianus:** De expeditione Alex. Magni histo-
riarum libri VIII. B. m. w. 1575, H. Stephanus.
Valeriani Alembek m(ed). d(oct). c(ons). l(eop.).
Perg.
678. **Damhouderius Jodocus Praxis rerum ci-
vilium....**, Antverpiae 1569, I. Bellerus. *Valeriani*
Alembek med. doct. cons. leop. emptus a succes-

soribus Ed. Wadlewicz. Nunc Iulii Ginter nepotis eius 1712.

Deska, sk. bronz., ślepo i ze złoc. tłoczona, w ramkach, główki, złoc. winieta ornamentowa na przed. okładce; okucia, jedna klamra.

679. *Talpa P.: Empiricus sive indoctus medicus. Franekerae 1595, Radeus. Valeriani Alembek med. doct. ens. leop. Nunc Iulii Ginter nepotis eius.*

Karton.

680. *Abubetri Rhazae Ma'omethi: Opera exquisiora. Basileae 1544, H. Petrus. Valeriani Alembek med. doct. enl. leop.*

U góry przekreślony napis: *Pauli Hepneri leopoliensis. Perg.*

681. *Liber Melchaury id est continens artem medicinae et dicta predecessorum in hac facultate comendatorum per Hieronymum Salium Faventinum erroribus purgatus. Venetiis 1515, B. Locatellus. Valerianus Alembek med. doct. enl. leop.*

Deska, sk. ciel., wyciski ślepe i złoc., ornament na przed. okl.

Andrzej Mądrawicz.

682. *Brissonius B.: De formulis et sollemnibus populi romani verbis libri VIII. Lutetiae 1582, H. Theodoricus. Andreas Mądrawic następnie, Datus Conventui Leop. Ord. Praed. ad aedes S. Mariae Magd. pro fidei anima. Zob. też poz. 671.*

Erazm Sykst.

683. *Plato: Opera omnia quae extant. Lugduni 1590, F. Le Preux. Matthaeus Turscius Leopoliensis... dedit monumentum pignus amoris d. Erasmo Sixto leop. medico.*

Nr. 655—683 własność Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

OPRAWY KSIĄŻEK
ALEKSANDRA SEMKOWICZA

wykonane w czasie od stycznia do maja 1928

Na zeszłorocznej wystawie książki w Lipsku urządzono między innemi pokaz wnętrza pokoju bibliofila. W wytwornym gabinecie, którego ściany zastawiono półkami, piętrzyły się książki od dołu po sufit prawie. Pomijając szczegóły pięknego urządzenia pokoju, na pierwszy plan wybijała się specjalna, zewsząd oszklona szafa, w rodzaju serwantki, w której wystawiono na widok książki w całoskórzanych, artystycznie zdobionych oprawach, frontem okładek do widza poustawianych, zupełnie jak modny towar na wystawie sklepowej, lub filiżanki sewrskie w serwantce salonowej.

A przecież książka nie powinna być traktowana narówni z cackami porcelanowymi. Trudno bowiem porównywać bibjofilstwo z miłą zresztą pasją zbierania starej porcelany, lub gromadzenia jakichkolwiek przedmiotów sztuki stosowanej. Bo kiedy każdy inny przedmiot piękny nęci nas swoją formą zewnętrzną, to główny walor książki spoczywa w treści; może być z lubością po wielokroć przeglądana i czytana, lecz nie godzi się afiszować specjalnie jej szaty zewnętrznej. Okładka, choćby nawet najwytworniejsza, powinna być tylko dyskretnym aktem pietyzmu właściciela dla umiłowanej książki, nigdy zaś główną jej atrakcją.

Dlatego nie mam naogół wyraźnych skłonności do t. zw. oprawy „luksusowej“. Nie znaczy to, bym nie uznawał oprawy „pięknej“. Oprawa może być, a nawet powinna być piękna mimo całej swej skromności. Jakże pięknie można ozdobić półskórek lub pergamin! Jest to przy dzisiejszej masowej produkcji

książki oprawa racjonalna. Skoro bowiem już nikt dzisiaj książek nie rozkłada na stolikach w salonie, lecz ustawia się je na półkach w bibliotece, niepotrzebna jest droga i kosztowna dekoracja okładek frontowych na oprawach całoskórzanych, bez mała dziesięćkroć droższych, choć niekoniecznie piękniejszych.

Nie należy więc narzekać, że tradycja sztuki introligatorskiej upada, lecz raczej trzeba zrozumieć nareszcie, że przeobrażają się czasy, ludzie i warunki życiowe; książka musi być tania, więc i oprawę trzeba dostosować do tego wymogu.

A jednak nie mogę powiedzieć, jakoby t. zw. oprawa luksusowa nie miała zupełnie racji bytu, tak jak nie możemy się zgodzić z upraszczaniem form w przedmiotach codziennego użytku. Lubimy wytworne meble, kobierce, czy materje, a nawet w drobiazgach z zadowoleniem podziwiamy rękę wzorowego rękodzielnika, czy nawet artysty, tem bardziej jeżeli przedmioty te noszą piętno czucia estetycznego danej epoki. Na szczęście pospolitować ich nie można — bo są za drogie, mają zaś wartość jako czynnik wychowawczy dla współczesnego pokolenia, a przyszłym odtworzą obraz minionych czasów.

Tem się tłumaczą nieliczne zresztą oprawy luksusowe, które wbrew osobistym przekonaniom na niniejszą wystawę przygotowałem. Znajdą się tam jednak prócz nich także oprawy skromniejsze, odpowiadające lepiej współczesnemu bibliofilstwu, odpowiadające też bardziej osobistym moim przekonaniom o współczesnej oprawie. Nie wątpię, że i zwiedzający wystawę, przekonania te ze mną podziela.

Aleksander Semkowicz

A) OPRAWY W SKÓRĘ

1. Apuleius. Amor i Psyche. Przekład L. Rydla. Kraków, S. A. Krzyżanowski, MCMXI, Druk. Narodowa. (Okładka rys. A. S. Procajłowicza).
Opr. w skórę kozłową blado-zieloną, wyciski srebrem i złotem.
2. Homer. Iliada. Pomór—Gniew. Tekst grecki oprac. Leon Sternbach, jako tekstu polskiego użyto parafrazy poetyckiej Juljusza Słowackiego z r. 1846. Ilustracje rysował Stanisław Wyspiański. Lwów, H. Altenberg, Druk. Uniwersytecka w Krakowie. Wydał Stanisław Wyspiański.
Opr. w skórę kozłową ciemno-brązową, wyciski złote.
3. Kasprowicz Jan. Bajki klechdy i baśnie. Ilustrował Stanisław Dębicki. Lwów, H. Altenberg, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w skórę cielęcą surową, tło marmurkowane, poszczególne pola barwione na zielono i czarno, wyciski złoczone.
4. — Księga ubogich. Lwów, H. Altenberg, 1916, Druk. Zakł. nar. im. Ossolińskich.
Opr. w skórę cielęcą surową, tło marmurkowane popielate, pasy barwione na zielono i czarno, wyciski złoczone.
5. — Uczta Herodyady. Poemat dramatyczny w 3 aktach. Z cyklu „Na wzgórzu śmierci“. Lwów, H. Altenberg, 1905, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie. Okładka rys. Stanisława Dębickiego.
Opr. w skórę kozłową czerwoną, wyciski złoczone.

6. Kraszewski Józef Ignacy. Dziad i baba. Ilustrował drzeworytami E. Bartłomiejczyk. Wydał Ludwik Fiszer, Warszawa 1922.
Opr. w skórę kozłową granatową, wyciski złożone i ślepe. Własność p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.
7. Łoziński Władysław. Życie polskie w dawnych wiekach. Wyd. III ilustrowane. Lwów, H. Altenberg 1912, Druk. W. Ł. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w skórę świńską, wyciski ślepe i złożone.
8. Mickiewicz Adam. Dziadów część III. W podobiznie autografu wydał Józef Kallenbach. Kraków, Polska Akademia Umiejętności, 1925, Druk. Uniw. Jag.
Opr. w skórę kozłową czerwoną, wyciski złożone. Własność p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.
9. — Pan Tadeusz. Opracował Stanisław Pigoń. Kraków, Krakowska Spółka Wydawn., Druk. W. Ł. Anczyca i Sp. 1925. (Wydanie na pap. welinowym).
Opr. w skórę kozłową jasno-czerwoną, wyciski złożone.
10. — Sonety krymskie. Przedmowa Artura Górskiego. Układ graficzny i rysunki Adama Półtawskiego. Towarzystwo Bibliofilów Polskich w Warszawie, MCMXXIII, Druk. Wł. Łazarskiego.
Opr. w skórę kozłową niebieską, wyciski złożone. Własność p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.
11. Modlitewnik dla kobiet z w. XVI. Wydał Stanisław Ptaszycki. Kraków, Akademia Umiejętności, MCMV Druk. Uniw. Jag.
Opr. w skórę świńską, wyciski ślepe i złożone.
12. Niemcewicz Andrzej. Legendy. Ozdobił Stanisław Dębicki. Lwów, H. Altenberg, MCMII, Druk. W. Ł. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w skórę kozłową czarną, wyciski srebrem i złożone.

13. Orkan Władysław. Drzewiej. Powieść. Wyd. drugie. Kraków, Sp. Nakład. „Książka“, Druk. Narodowa, 1912. Winiety i okładka Wojciecha Jastrzębowskiego, ryciny K. Młodzianowskiego.
Opr. w skórę cielącą marmurkowaną w dwóch odcieniach, poszczególne pola barwione na czarno i czerwono, wyciski złożone.
14. Ostrowska Bronisława. Książka jutra czyli tajemnica genjusza drukarni. Warszawa, Książnica Polska T. N. S. W., Druk. Wł. Łazarskiego, 1922.
Opr. w skórę kozłową czarną, wyciski złożone.
15. Pieśni ludowe celtyckie, germańskie, romańskie. Spolszczył Edward Porębowicz. Lwów, H. Altenberg, 1909, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie. (Ilustrował Stanisław Dębicki).
Opr. w skórę kozłową koloru piaskowego, wyciski złożone na barwnych nakładkach skórzanych.
16. Reymont Władysław. Legenda. Z 5 drzeworytami Wł. Skoczylasa. Warszawa-Bydgoszcz. Instytut Wydawn. „Biblioteka Polska“, Druk. Wł. Łazarskiego w Warszawie, 1924.
Opr. w skórę kozłową ciemno-czerwoną, wyciski złożone.
17. — Legenda. (Wydanie identyczne w drugim egzemplarzu).
Opr. w skórę kozłową ciemno-zieloną, wyciski złożone, tło i cienie gładzone. Własność p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.
18. Tetmajer Kazimierz Przerwa. Legenda Tatr. Warszawa, nakł. i druk. S. Orgelbranda S-ów, 1912.
Opr. w skórę kozłową brązową, wyciski złożone.
19. — Na skalnem Podhalu. Obrazy tatrzańskie L. Wyczółkowskiego, rysunki i zdobniki Włodzimie-

rza Koniecznego. Kraków, Sp. Nakł. „Książka“, Druk. Narodowa, MCMXIV.

Opr. w skórę kozłową brązową, wyciski złożone.

20. Wasylewski Stanisław. Klasztor i kobieta. 10 drzeworytów — 8 inicjałów Władysława Skoczyłasa. Lwów-Poznań. Wydawnictwo Polskie, 1923, druk. Sp. Zjednocz. Młodzieży, Poznań.

Opr. w skórę kozłową ciemno-brązową, wyciski złożone, tło gładzone.

21. — Portrety pań wytwornych. Czasy stanisławowskie. Lwów, H. Altenberg, MCMXXIV, Druk. Narodowa w Krakowie. (Karta tyt. R. Męckiego).

Opr. w skórę kozłową brązową, wyciski złożone.

22. — Sztambuch. Skarbnica romantyzmu. Ozdobiła p. Harland-Zajączkowska. Lwów, H. Altenberg, Druk. Narodowa w Krakowie.

Opr. w skórę kozłową blado-zieloną, wyciski złożone.

23. Weyssenhoff Józef. Soból i panna. Cykl myśliwski. Ilustrował Henryk Weyssenhoff. Gebethner i Wolff w Warszawie, Gubrynowicz i Syn we Lwowie, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1913.

Opr. w skórę kozłową ciemno-czerwoną, wyciski złożone.

24. Wilde Oskar. Poezje. Tłumaczył Jan Kaspro-wicz. Lwów, H. Altenberg, 1924, Druk. Narodowa w Krakowie.

Opr. w skórę kozłową niebieską, wyciski złożone.

25. Witkiewicz Stanisław. Matejko. „Nauka i Sztuka“ t. IX. Lwów, wyd. Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1912.

Opr. w skórę kozłową granatową, wyciski złożone.

26. Księgi niektóre z żydowskich pism Starego Zakonu wybrane. Przekładania Jerzego Żuławskiego.

Rysunki Wilhelma Wachtla. Lwów, H. Altenberg, Druk. Narodowa w Krakowie (1905).

Opr. w skórę kozłową ciemno-brązową, wyciski złożone.

27. Zan Tomasz. Triolety i wiersze miłosne. Wydał Henryk Mościcki, 1922. Warszawa, Gebethner i Wolff, Druk. Wł. Łazarskiego.

Opr. w skórę kozłową, blado-zieloną, wyciski złożone na nakładkach skórzanych. Własność p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.

28. Zawistowska Kazimiera. Poezye. Lwów, H. Altenberg, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie. (Karta tytułowa i exlibris, rys. St. Dębickiego).
Opr. w skórę kozłową popielatą, wyciski złożone.

B) OPRAWY PÓLSKÓRZANE I PÓŁPERGAMINOWE

29. Antoniewicz Mikołaj Bołoz. Anna Oświęcimówna. Z ilustracjami Artura Grottgera. Wiedeń, z druk. OO. Mechitarystów, 1873, nakł. autora.

Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy zielony.

30. Balaban Majer. Żydzi lwowscy na przełomie XVI i XVII wieku. Lwów, 1906. Nakł. Fund. im. Hipolita Wawelberga, Druk. Narodowa w Krakowie.

Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek świński, wyciski ślepe i złożone.

31. Bernacki Ludwik. Pierwsza książka polska. Lwów, nakł. i druk. Zakł. nar. im Ossolińskich, 1918.

Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek cielecy marmurkowany, wyciski złożone.

32. Brückner Aleksander. Dzieje języka polskiego. „Nauka i Sztuka“ t. III. Nakł. Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych we Lwowie, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1913.

Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy czarny.

33. Chłędowski Kazimierz. Siena. W Krakowie, skład główny w księg. Gebethnera i Sp., MCMIV, Druk. Uniw. Jag.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy, ciemno-brązowy.
34. — Dwór w Ferrarze. Lwów, H. Altenberg, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek świński, wyciski ślepe i złocone.
35. — Rzym, ludzie Odrodzenia. Lwów, H. Altenberg, 1911, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy czarny.
36. — Rzym, ludzie Baroku. Lwów, H. Altenberg, 1912, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek ecrasé ciemno-wiśniowy.
37. — Ostatni Walezyusze. Czasy Odrodzenia we Frañcyi. Nakł. Gebethnera i Wolffa w Warszawie, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek cielęcy barwiony na popielato, wyciski ślepe i złocone.
38. — Rokoko we Włoszech. Ludzie — literatura — sztuka. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1915.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy jasno-czerwony.
39. Darowski Adam. Bona Sforza. Rzym. Tipografia del Senato (Forcani E. C.), 1904.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy brązowy.
- 40—44. Exlibris. Pismo poświęcone bibljofilstwu polskiemu. Rocznik I, zesz. I, Lwów, 1917, w typografii Jakubowskiego i Sp.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek cielęcy barwiony, złocenia na grzbiecie i na bokach skóry obustronne.
- Zeszyt II Lwów-Kraków, 1918. W typogr. Jakubowskiego i Sp.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy ciemno-brązowy, złocenia na grzbiecie i na bokach skóry obustronne.

- Organ Bibljofilów i Bibliotekarzy Małopolski. Zesz. III. Lwów-Kraków, 1920. Z druk. Zakł. Nar. im. Ossolińskich.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy zielony, złocenia na grzbiecie i na bokach skóry obustronne.
- Zeszyt IV. Lwów-Kraków, 1922. Z druk. Zakł. nar. im. Ossolińskich.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy brązowy, złocenia na grzbiecie i na bokach skóry obustronne.
- Organ Tow. Miłośników Książki w Krakowie. Tom V, Kraków, nakł. Tow. Miłośników Książki, Druk. Narodowa, 1924.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy czerwony, złocenia na grzbiecie i na bokach skóry obustronne.
- Czasopismo poświęcone książce, założone przez Franciszka Biesiadeckiego. Tom VI. Kraków, 1924, nakł. Tow. Miłośników Książki, Druk. Narodowa.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek świniński, złocenie i wyciski ślepe na grzbiecie i bokach skóry obustronne. Tom VI. jest własnością p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie.
- 45. Gumowski Marjan. Portrety Kościuszki (47 reprodukcji). Lwów, H. Altenberg, 1917, Druk. Narodowa w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ pergamin, wyciski na grzbiecie złotem i farbą.
- 46. Kochanowski Jan. Monomachia Parisowa z Menelausem przekładania... Z rękopisu wydał Włodzimierz Budka. Kraków, nakł. Tow. Miłośników Książki, MCMXXVI, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp.
Opr. w $\frac{1}{2}$ pergamin, wyciski na grzbiecie złotem i czarną farbą; na okładce przedniej szyldzik złożony we wgłębieniu.
- 47. Kozicki Władysław. Michał Anioł. „Nauka i Sztuka“. t. VIII. Lwów, Wydawn. Tow. Naucz. Szkół Wyższych, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1908.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy czerwony.

48. Kropiński Ludwik. Rozmaite pisma. Lwów, Stanisławów i Tarnów, Jan Milikowski, 1844. W tłoczni J. D. Sollingera w Wiedniu.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy, koloru piaskowego, z szyldzikami kolorowemi.
49. Łoziński Władysław. Patrycyat i mieszczaństwo lwowskie w XVI i XVII wieku. Lwów, H. Altenberg, 1902.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek świński z szyldzikiem kolorowym, wyciski ślepe i złocenia.
50. Niemcewicz Julian Ursyn. Śpiewy historyczne z muzyką, rycinami i krótkim dodatkiem zbioru historyi polskiej. Lwów, nakł. Kajetana Jabłońskiego, 1849. Tłocznia Zakł. im. Ossolińskich.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy ciemno-czerwony.
51. Opieński Henryk. Chopin. „Nauka i Sztuka“ t. X. Lwów, Tow. Naucz. Szkół Wyższych, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek cielęcy marmurkowany, z szyldzikiem kolorowym.
52. Pajzderski Nikodem. Poznań. „Nauka i Sztuka“ t. XIV. Lwów, Książnica Polska, 1922, Druk. „Grafii“.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy ciemno-brązowy.
53. Piekarski Kazimierz. Pierwsza drukarnia Florjana Unglera 1510—1516. Kraków, nakł. i druk. Wł. L. Anczyca i Sp., MCMXXVI.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek świński, wyciski ślepe i złotem.
54. Poliński Aleksander. Dzieje muzyki polskiej w zarysie. „Nauka i Sztuka“ t. VII. Lwów, Tow. Naucz. Szkół Wyższych, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1907.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy, zielony.

55. Porębowicz Edward. Dante. „Nauka i Sztuka“ t. II. Lwów, Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych, Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1906.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy czarny.
56. Ptaśnik Jan. Drukarze i księgarze krakowscy XV i XVI wieku. Lwów, 1922, Wydawnictwo Zakł. nar. im. Ossolińskich.
Opr. w $\frac{1}{2}$ pergamin, wyciski złotem i czarną farbą.
57. Silva rerum. Miesięcznik Towarzystwa Miłośników Książki w Krakowie. Tom I i II, 1925. Druk. Wł. L. Anczyca i Sp.
Opr. w $\frac{1}{2}$ pergamin, wyciski na grzbiecie złotem i czarną farbą, na przedniej okładce szyldzik wgłębiony ze złoceniami.
58. Treter Mieczysław. Ksawery Dunikowski. Próba estetycznej charakterystyki jego rzeźb. Lwów, H. Altenberg, MCMXXIV, Druk. Narodowa w Krakowie.
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy ciemno-czerwony.
59. Wysylewski Stanisław. U księżnej pani. Okładkę ozdobił Władysław Witwicki. Lwów, Wydawnictwo Polskie, druk. Zakł. Nar. im. Ossolińskich (1918).
Opr. w $\frac{1}{2}$ skórek kozłowy, ciemno-zielony.
60. Wyspiański Stanisław. Akropolis. Odbito w Druk. Uniw. Jag. Nakł. autora, Kraków, 1904.
Opr. w $\frac{1}{2}$ pergamin, na okładce przedniej szyld wgłębiony ze złoceniami.
61. Wyspiański Stanisław. Legenda. Odbito w Druk. Uniw. Jag. Nakł. autora. Kraków, 1904.
Opr. jak poprzednio.
62. — Wesele. Odbito w Druk. Uniw. Jagiell. Kraków, 1913. Nakł. H. Altenberga we Lwowie.
Opr. jak nr. 60.

C) OPRAWY PAPIEROWE

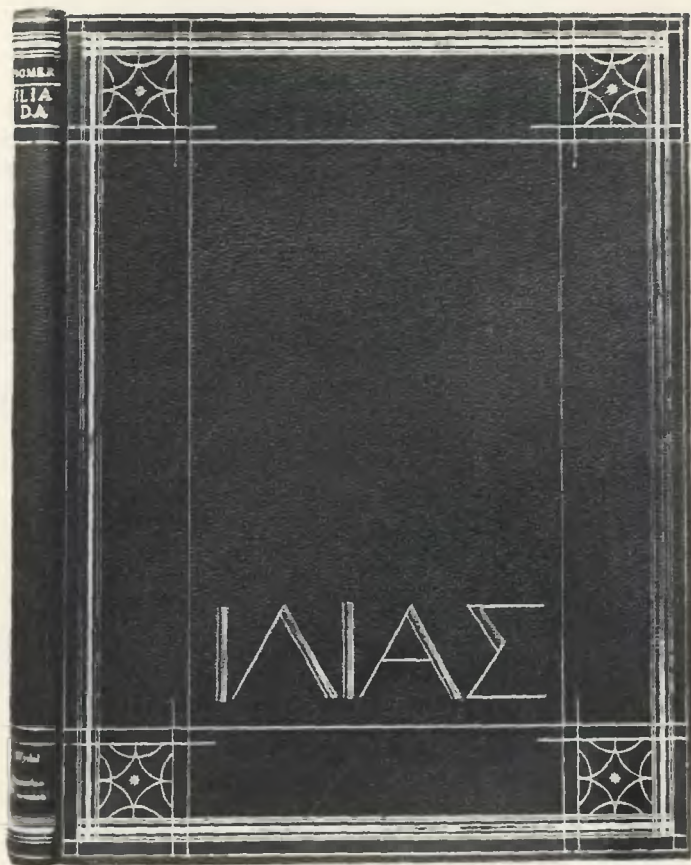
(Wszystkie wymienione książki oprawione są w papier fantazyjny ręcznie barwiony, rogi i kapitałka wzmocnione pergaminem, grzbiet z tektury łamany. Na grzbiecie szyldziki z wyciskiem nazwiska autora, na okładce przedniej szyldy wgłębiane, ze zloceniami).

63. Demby Stefan. O miłości do ksiąg w Polsce. Warszawa, Tow. Bibliofilów Polskich, 1925. Druk. Wł. Łazarskiego.
64. Dębicki Zdzisław. Kasprowicz poeta-bibliofil: Warszawa, Gebethner i Wolff, 1926. Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
65. Gide Andrzej. Prometeusz źle spętany. Przekład Miriama. Rysunki St. Dębickiego. Lwów, H. Altenberg, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
66. E. M. Lilien. Wystawa E. M. Liliena w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych we Lwowie 1914. Wstęp, układ i objaśnienie Artura Schrödera. Nakład. Tow. Sztuk Pięknych. Druk. Jakubowskiego i Sp.
67. Łoziński Władysław. Madonna Busowiska. Nowele. Lwów, H. Altenberg, 1911. Druk. Narodowa w Krakowie.
68. Olszewski Marjan. Droga sugerowanego optymizmu. Napisał i ozdobił, 1906. Lwów, nakł. H. Altenberga, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie.
69. Pawlikowska Marja z Kossaków. Różowa Magja. Poezje. (Rysunki autorki). Lwów H. Altenberg, 1924, Druk. Związkowa w Krakowie.
70. Rabska Zuzanna. Magja książki. Lwów. Wydawn. i druk. Zakł Nar. im. Ossolińskich.

71. Sienkiewicz Henryk. Z pamiętnika korepetytora, ze wstępem Ign. Chrzanowskiego. Kraków, Gebethner i Wolff., Druk. Wł. L. Anczyca i Sp. 1926.
72. Wiediger Wacław. Usta mroku. Poezye. Ozdoby i winiety autora. Nakład Wydawnictwa „Isis“, Druk. W. L. Anczyca i Sp. w Krakowie, 1905.
73. Wyspiański Stanisław. Kazimierz Wielki. Kraków 1900. Odbito w druk. „Czasu“. Przedruk z „Czasu“.

Wszystkie oprawy projektowane i wykonane przez wystawcę. Egzemplarze — oprócz numerów 6, 8, 10, 17, 27 i 43, będących własnością p. Franciszka Biesiadeckiego we Lwowie — pochodzą z księgozbioru własnego wystawcy.

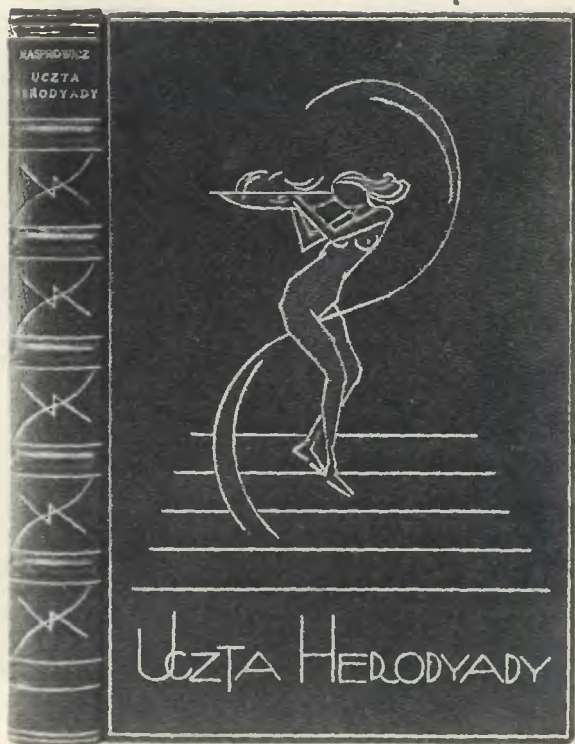
PODOBIZNY OPRAW

L. katalogu 2.

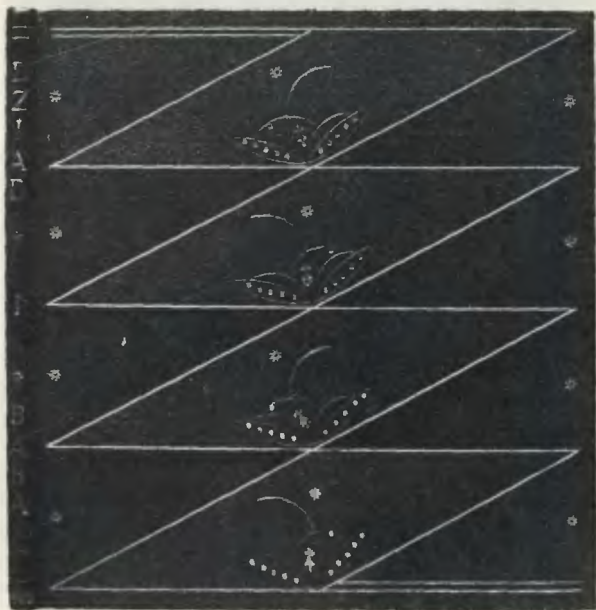
L. katalogu 3.

L. katalogu 5.

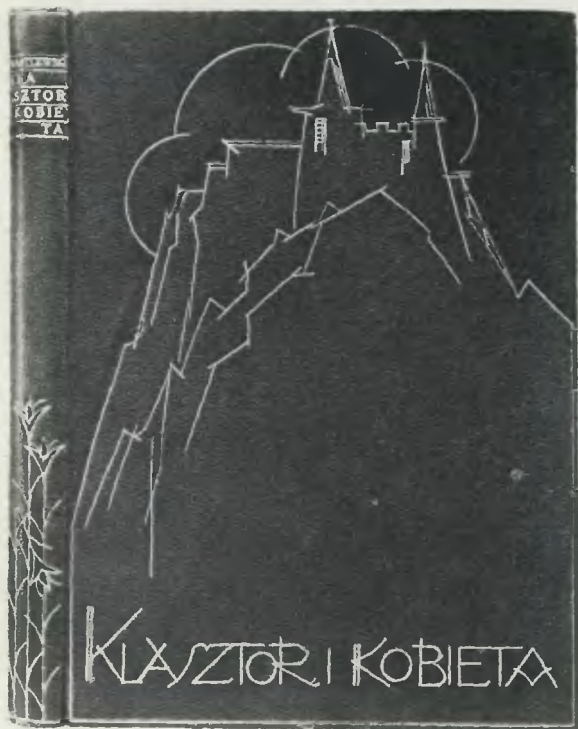
L. katalogu 4.

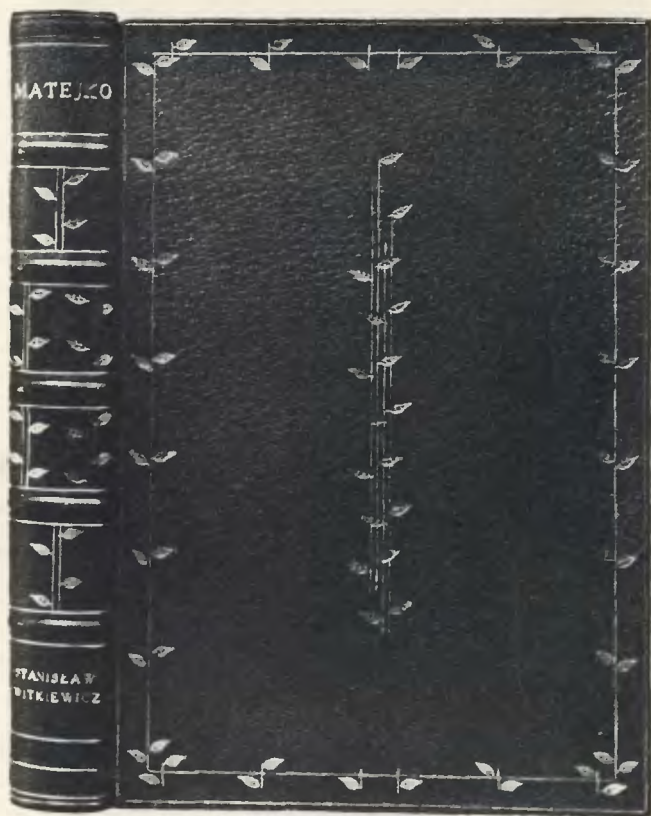
L. katalogu 6.

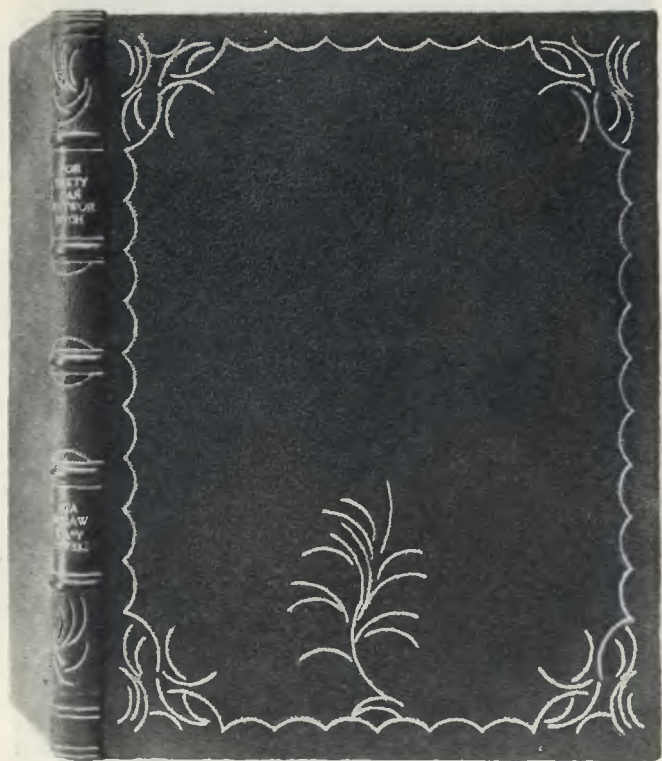
L. katalogu 10.

L. katalogu 20.

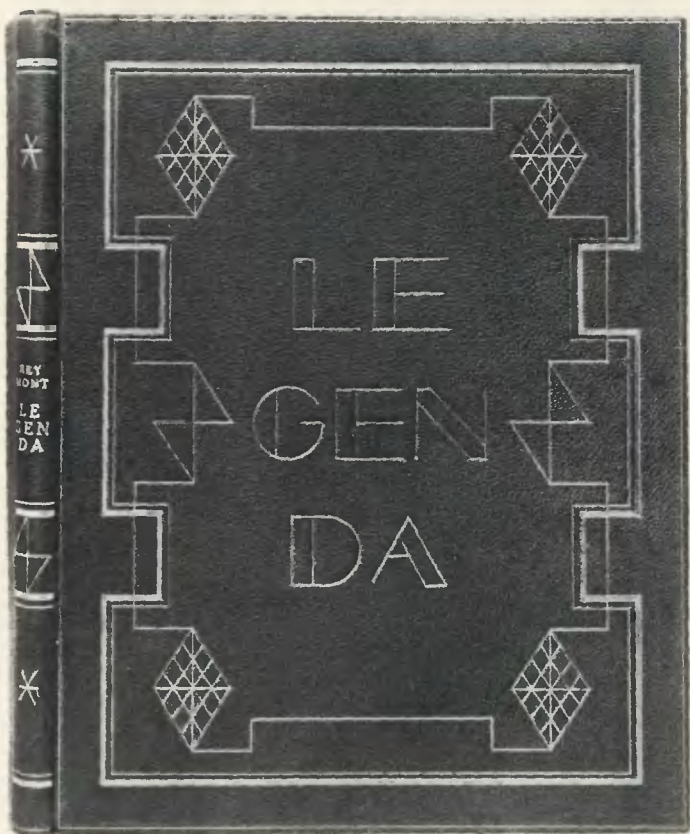
L. katalogu 25.

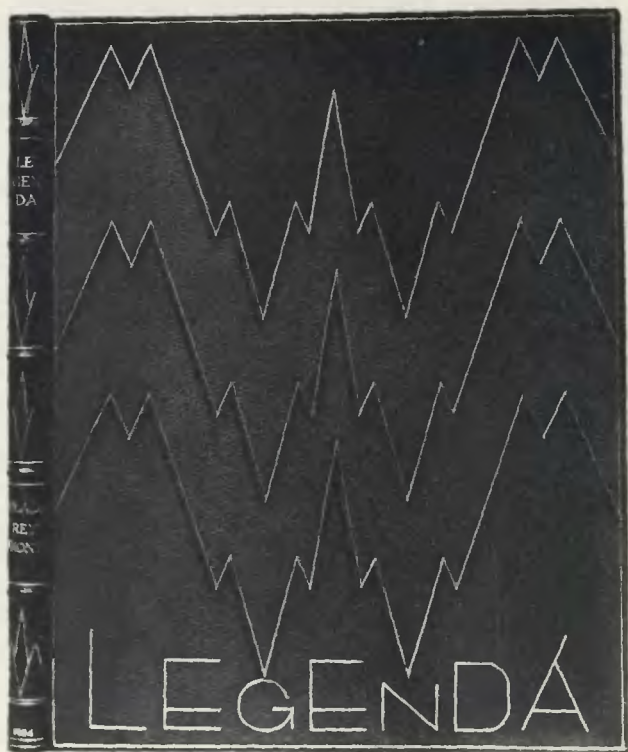
L. katalogu 21.

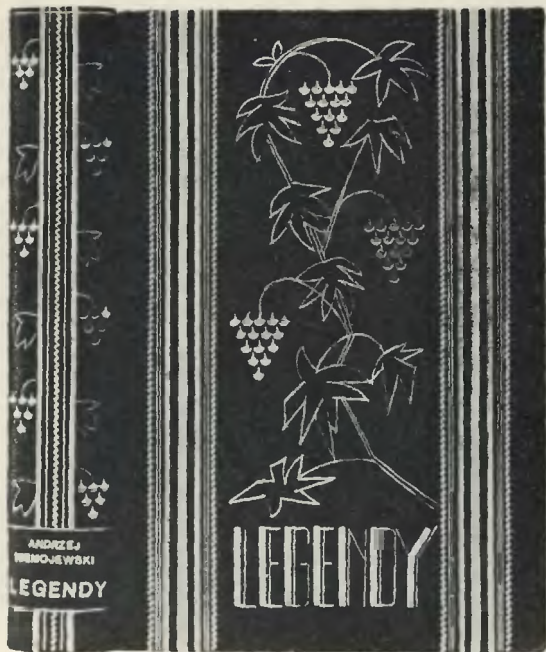
L. katalogu 14.

L. katalogu 16.

L. katalogu 17.

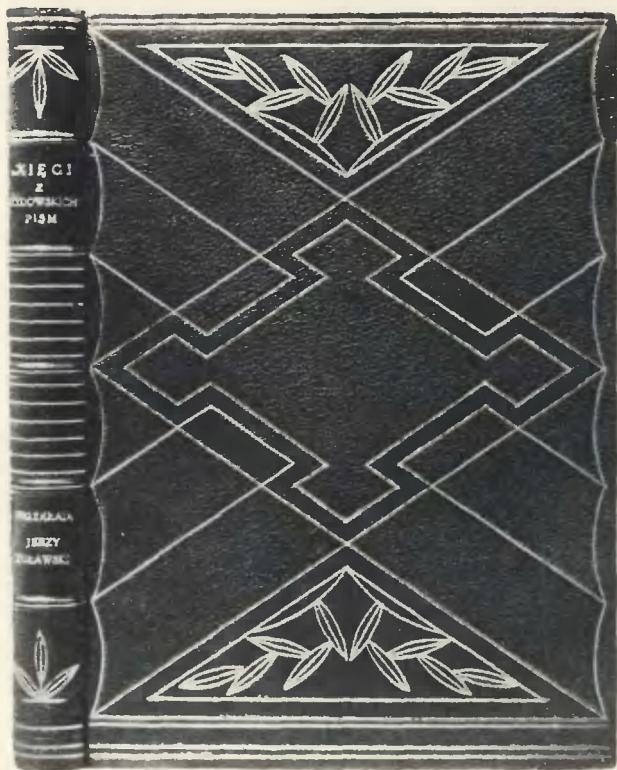
L. katalogu 12.

L. katalogu 18.

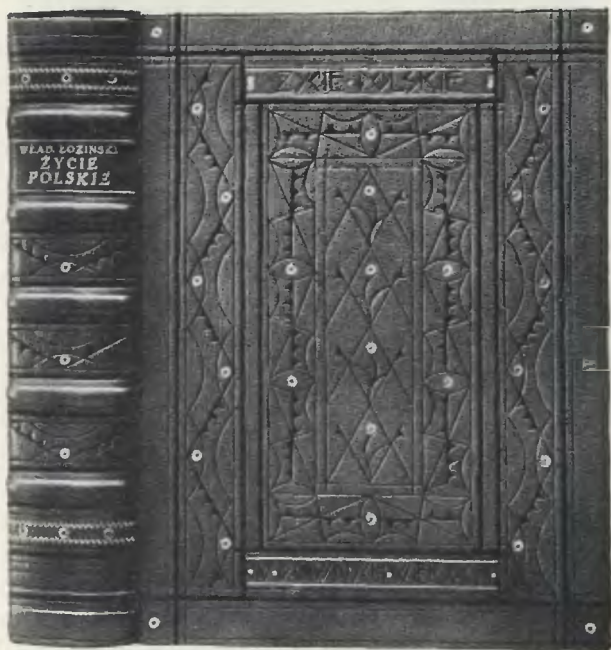
L. katalogu 19.

L. katalogu 26.

L. katalogu 13.

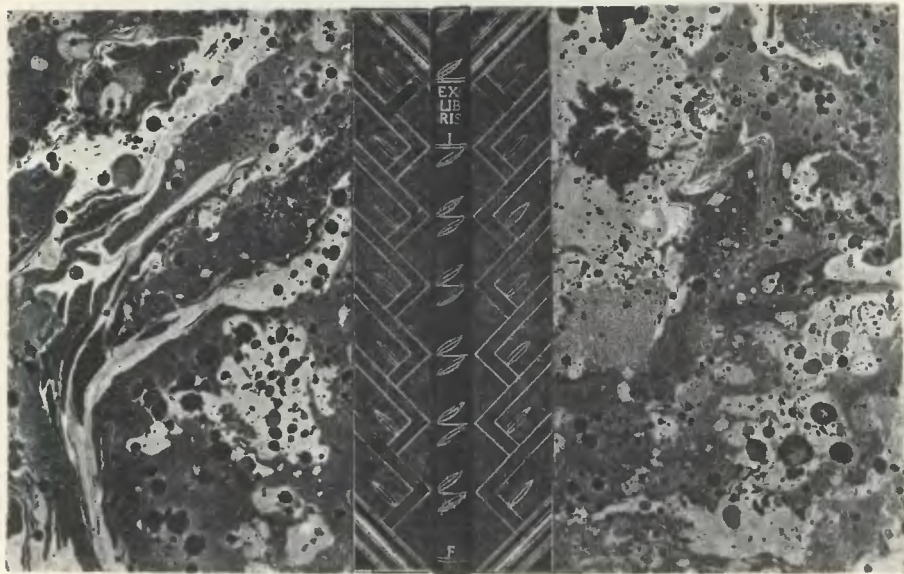
L. katalogu 7.

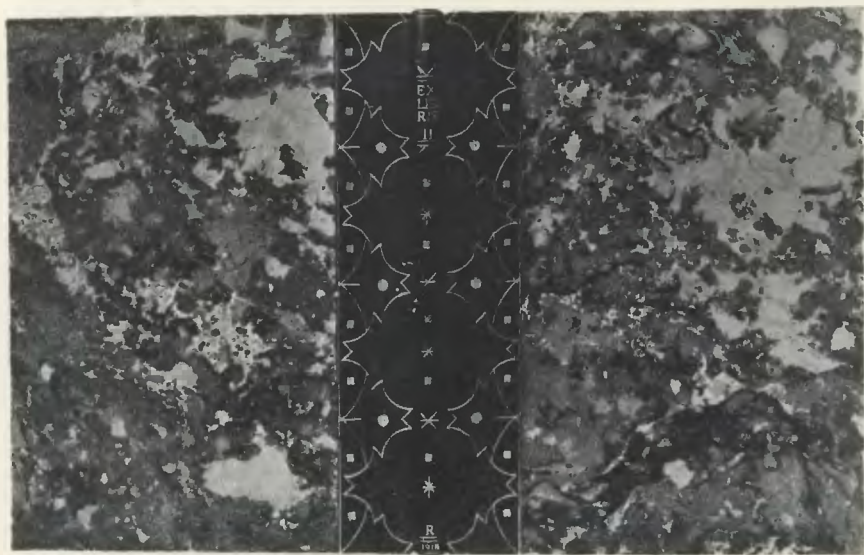
L. katalogu 23.

I. katalogu: 33–38.

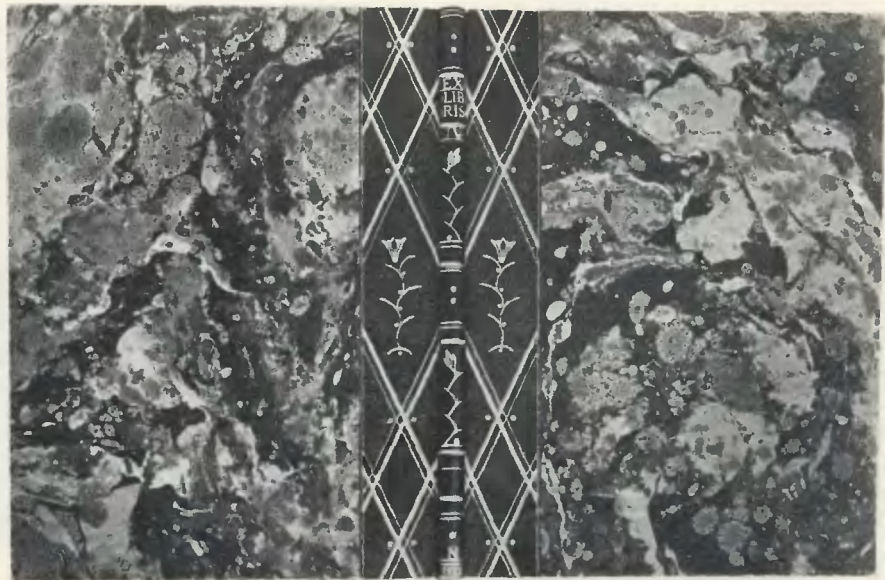
L. katalogu 40.

L. katalogu 41.

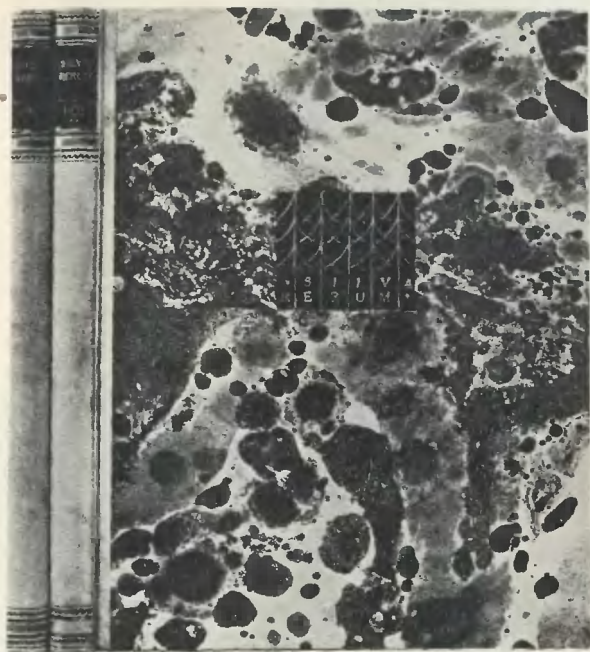
L. katalogu 42.

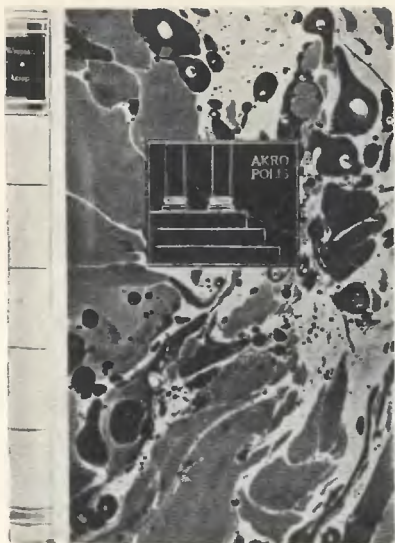
L. katalogu 43.

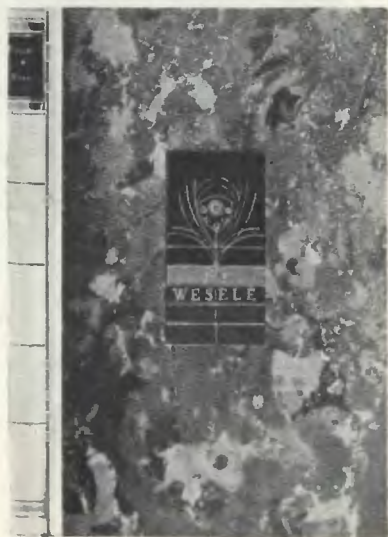
L. katalogu 44.

L. katalogu 57.

L. katalogu 60.

L. katalogu 62.

L. katalogu 67.

L. katalogu 72.

L. katalogu 28.

